

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLMOUCI

PEDAGOGICKÁ FAKULTA

Katedra hudební výchovy

Bakalářská práce

Adam Navrátil

Pěvecký sbor na gymnáziu

Olomouc 2023

vedoucí práce: doc. PaedDr. Pavel Režný, PhD.

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma *Pěvecký sbor na gymnáziu* vypracoval samostatně a veškerou použitou literaturu cituji nebo uvádím v referenčním seznamu. Dále prohlašuji, že tato práce nebyla použita k získání stejného nebo jiného titulu.

V Olomouci dne

Podpis

Tímto bych chtěl poděkovat vedoucímu práce panu docentu PaedDr. Pavlu Režnému, Ph.D. za laskavou a ochotnou spolupráci při vedení mé bakalářské práce, dále PaedDr. Věře Burešové, za poskytnutí všech pramenů a vlídné spolupráci při sbírání informací, a také všem, kteří se podíleli na bakalářské práci.

ANOTACE

Jméno a příjmení:	Adam Navrátil
Katedra:	Katedra hudební výchovy
Vedoucí práce:	doc. PaedDr. Pavel Režný, PhD.
Rok obhajoby:	2023

Název práce:	Pěvecký sbor na gymnáziu
Název v angličtině:	Grammar school choir
Anotace práce:	<p>Bakalářská práce se zaměřuje zejména na motivaci žáků gymnázií pro účast ve středoškolských sborech a také na výhody účasti ve středoškolském sboru v rámci středoškolského studia. Teoretická část se zabývá nejprve samotným pěveckým tělesem, jeho založením a sbormistrostvím. Následně je v práci rozebrána motivace z psychologického hlediska a v kontextu se středoškolským učivem jak ve výuce, tak mimo výuku. Následuje stručný náhled do historie pěveckých sborů ve městě Svitavy. Praktická část se zaměřuje na dotazníky pro studenty vybraného gymnázia, kde se s respondenty rozebírá zejména motivace pro účast ve sboru a sběr dat o názorech na pěvecké sbory v rámci středoškolského studia a následuje také vyhodnocení všech výsledků. Závěr práce shrnuje veškeré sesbíraná data a vyhodnocuje porovnání mezi teoretickou motivací a praktickými odpověďmi z rozhovorů.</p>
Klíčová slova:	Motivace, pěvecký sbor, dotazník, středoškolský sbor, historie, Svitavy, žák
Anotace v angličtině:	<p>The bachelor's thesis focuses in particular on the motivation of grammar school students to participate in high school choirs and also on the benefits of participating in a high school choir as part of high school studies. The theoretical part first deals with the choir itself, its foundation and choirmastership. Subsequently, motivation is discussed in the thesis from a</p>

	<p>psychological point of view and in the context of secondary school curriculum both in and out of class. The following is a brief overview of the history of choirs in the city of Svitavy. The practical part focuses on questionnaires for students of selected grammar school, where the motivation for participating in the choir is discussed with the respondents and the collection of data on opinions about choirs as part of secondary school studies, followed by an evaluation of all results. The conclusion of the work summarizes all collected data and evaluates the comparison between theoretical motivation and practical answers from the interviews.</p>
<p>Klíčová slova v angličtině:</p>	<p>Motivation, choir, questionnaire, high school choir, history, Svitavy, student</p>
<p>Přílohy vázané v práci:</p>	<p>Příloha č. 1: Přepis dotazníku v elektronické formě</p>
<p>Rozsah práce:</p>	<p>63 stran</p>
<p>Jazyk práce:</p>	<p>Čeština</p>

OBSAH

OBSAH	6
ÚVOD.....	8
TEORETICKÁ ČÁST.....	10
1 PĚVECKÝ SBOR NA GYMNÁZIU	11
1.1 <i>Pěvecký sbor .....</i>	12
1.1.1 <i>Pěvecká výchova .....</i>	12
1.1.2 <i>Hlasové ústrojí, tvorba tónu .....</i>	12
1.1.3 <i>Hlasové skupiny, druhy hlasů .....</i>	13
1.1.4 <i>Hlasová hygiena .....</i>	14
1.1.5 <i>Hlasové vady a poruchy .....</i>	14
1.2 <i>Založení a vedení sboru na gymnáziu .....</i>	15
1.3 <i>Místo a postavení sboru v rámci školy .....</i>	16
1.4 <i>Zapojení sboru do činnosti školy a jeho funkce .....</i>	16
1.5 <i>Rámcový vzdělávací program pro gymnázia a pěvecký sbor .....</i>	18
2 MOTIVACE PRO AKTIVNÍ PŮSOBNÍ VE STŘEDOŠKOLSKÉM PĚVECKÉM SBORU	23
2.1 <i>Motivace .....</i>	23
2.2 <i>Dělení motivace .....</i>	23
2.3 <i>Motivace a hudba .....</i>	24
3 NÁHLED DO HISTORIE GYMNAZIÁLNÍCH SBORŮ VE MĚSTĚ SVITAVY 25	
3.1 <i>Gymnázium Svitavy .....</i>	25
3.2 <i>Gaudium Svitavy .....</i>	26
3.3 <i>Iuventus Svitavy .....</i>	28
3.4 <i>Festival amatérských pěveckých sborů .....</i>	31

PRAKTICKÁ ČÁST	33
4 VÝZKUMNÉ ŠETŘENÍ.....	34
4.1 <i>Metoda zkoumání.....</i>	34
4.2 <i>Charakteristika výzkumného souboru.....</i>	35
4.3 <i>Sběr dat.....</i>	35
4.4 <i>Cíl výzkumu a výzkumné otázky.....</i>	35
5 VÝSLEDKY	37
5.1 <i>Vyhodnocení výzkumu .....</i>	37
5.2 <i>Interpretace výsledků.....</i>	47
ZÁVĚR	50
Souhrn.....	52
Summary	53
Seznam použitých zkratk	54
Seznam použité literatury	55
Seznam grafů.....	58
PŘÍLOHY.....	59

ÚVOD

Téma bakalářské práce jsem si zvolil „Pěvecký sbor na gymnáziu“. Díky celoživotní hudební praxi trumpetisty a v posledních letech i jako sboristy se zajímám o sborové působení v regionu Svitavy, odkud pocházím. Jelikož znám bohatou sborovou historii Gymnázia ve Svitavách, které jsem sám navštěvoval, bych své působení rád směřoval právě k obnovení tradice gymnaziálního sboru. Cílem práce je zjistit současnou motivaci studentů gymnázia pro působení v pěveckém sboru na Gymnázium ve Svitavách, kde tato tradice již zanikla a ve Svitavách neexistuje žádný středoškolský sbor.

Pěvecký sbor by měl sloužit primárně jako zdroj zábavy, provozování pěvecké činnosti, vytváření uměleckých hodnot a také k příkladné reprezentaci školy, sboru i samotného člověka. Nedílnou součástí sborového zpěvu je také duševní hygiena, odpočinek od všedních náročností středoškolského studia, psychické uvolnění a nakonec k vytváření a udržování přátelského kolektivu.

Dlouhodobé fungování pěveckého sboru na gymnáziu není pouze vizitkou školy samotné, ale zejména jeho zpěváků, kteří svůj koníček vnímají spíše jako životní styl, nežli mimoškolní aktivitu pro vyplnění volného času a v neposlední řadě také sbormistra, který svým působením motivuje své sboristy, své studenty a široké okolí.

Bakalářská práce se dělí na teoretickou a praktickou část. V teoretické části se věnujeme samotnému pěveckému sboru, kde uvádíme informace o zpěvním hlasu, vývoji pěveckého hlasu, hlasové výchově a rozebíráme náležitosti založení a vedení pěveckého sboru. Dále definujeme místo a postavení sboru v rámci středoškolského učiva a srovnáváme ho s rámcovým vzdělávacím programem. V následujících kapitolách se věnujeme motivaci z hlediska hudby ve školním prostředí a na závěr teoretické části shrnujeme důležité úspěchy dvou významných pěveckých sborů, které dlouhé roky působily na svitavském gymnáziu.

Praktická část má výzkumný charakter. Využíváme zde metody dotazníkového šetření za účelem zjištění motivace studentů svitavského gymnázia pro účast v pěveckém sboru a jejich celkový náhled na gymnaziální sbor. Dotazníku se zúčastnilo 100 studentů, napříč všemi třídami z celého Gymnázia.

Osobně si myslím, že v době protěžování sportů, jak ve škole, tak i ve volném čase je důležité nezapomínat na kulturní bohatství naší země a je právě úkolem sbormistra a učitele hudební výchovy, aby své studenty motivoval k aktivnímu zpívání nejen v průběhu studia, ale i ve své životní praxi.

TEORETICKÁ ČÁST

1 PĚVECKÝ SBOR NA GYMNÁZIU

První kapitola shrne základní informace o zpěvu a pěveckém tělese, vymezí několik základních pojmů pro sborový zpěv, stručně uvede historii sborového zpívání, zařadí pěvecký sbor do kontextu hudební kultury, rozebere náležitosti založení pěveckého sboru a následně i jeho vedení. Dále si přiblížíme místo a postavení pěveckého sboru v rámci gymnázia, stručně shrneme zapojení sboru do činnosti školy v rámci školních i mimoškolních aktivit a vybereme možnosti několika sborových činností a projektů. Také shrneme funkce pěveckého gymnaziálního sboru, jeho možnosti použití při reprezentaci školy, v průběhu školní výuky a jako mimoškolní aktivitu v životě nejen žáka, ale i absolventa. Nakonec popíšeme význam pěveckých sborů v rámci středního školství v České republice.

Hudba neodmyslitelně odjakživa patří mezi hlavní a nejčastější formy relaxace člověka, k projevu a vnímání estetického působení napříč historií a také k vyjádření či pochopení emoční stránky člověka. Nejjednodušší formou hudebního projevu je samotný poslech hudby. Napříč historií si posluchač vybírá mezi uměleckou a populární hudbou, vždy dle subjektivních pocitů, nálad a intelektu. Již v počátcích hudby sloužila hudba k různým účelům, ať už k oslavám a obřadům, vyjadřování pozitivních i negativních pocitů, nebo k bojovým účelům. Hudba také doprovází lidstvo při práci. Při jakékoli činnosti, záměru, původu nebo obsahu, hudba člověku slouží k relaxaci, duševní hygieně, rozvíjení intelektu a upevňování postojů.

V rámci všech zmiňovaných aktivit se dá hudba nejen vnímat, ale také provozovat nebo tvořit. Hudebníci tak mohou své pocity a postoje zapracovat již do hudby vytvořené nebo mohou přímo vytvářet hodnoty vlastní. Nejčastějším a nejjednodušším hudebním nástrojem je lidský hlas, kterým přirozeně disponuje každý člověk. Zpěv je tedy schopností každého člověka. Dovednosti a umělecké zkušenosti si ale každý zpěvák vytváří a rozvíjí sám. Zpívat lze jednotlivě, neboli sólově, a také v rámci pěveckého uskupení o různém počtu zpěváků.

1.1 Pěvecký sbor

Pěvecký sbor se skládá ze zpěváků různých pěveckých hodnot, vždy podle zaměření daného tělesa. Nejčastějšími pěveckými tělesy jsou mužské, ženské a smíšené sbory. Podle rozmanitosti atributů, složení daných těles a zaměření se také zvyšuje náročnost působení právě v takovém tělese. Zvyšuje se však také kulturní a umělecká hodnota.

Základním pilířem každého pěveckého tělesa je sbormistr, který má na starosti repertoáry, zdokonalování pěveckých technik členů, ale také motivaci pro udržení tělesa a jeho propagaci. Při práci se sboristou se klade zejména důraz na pěveckou techniku, intonaci a rytmus. Všechny tyto dovednosti lze u kohokoliv rozvíjet podle dovedností a talentu jednotlivců. Jednotlivé aktivity pro rozvoj mohou kombinovat jednotlivé aspekty (Kolář, 1983).

1.1.1. Pěvecká výchova

Pro rozvíjení všech pěveckých dovedností zpěváků slouží pěvecká výchova. Ta je velice důležitá pro každého zpěváka, ať už ve sboru nebo při sólovém zpěvu. Podle Koláře si zpěvák může pěveckou techniku osvojovat jednak samotnými pěveckými, artikulačními nebo dechovými cvičeními. Techniku však kultivuje také při nacvičování skladeb a při práci na jednotlivých skladbách v praxi (Kolář, 1983). Pěveckou výchovu vede nejčastěji sám sbormistr, u větších těles nebo u specifických případů může zasahovat hlasový poradce. Je tedy zodpovědností sbormistra, aby pro zpěváky volil vhodná cvičení, dodržoval hlasovou hygienu a vybíral repertoár adekvátní k členské základně tělesa.

1.1.2. Hlasové ústrojí, tvorba tónu

Základem tvorby tónu u zpěváka je hlasové ústrojí, ve kterém samotný tón vzniká. Skládá se z dýchacího ústrojí, fonačního ústrojí a artikulačního ústrojí. Základem pro tvorbu tónu je vzduch, který přichází z dýchacího ústrojí, tedy z plic. Samotné dýchání umožňuje sval bránice, díky kterému zpěvák kontroluje své dýchání. Vzduch dále pokračuje přes průdušnici do fonačního ústrojí, které se skládá z hrtanu a rezonátoru a ve kterém se tvoří zvuk. Uvnitř hrtanu jsou uloženy hlasivky, které se rozevírají a zase zavírají podle tlakem vzduchu z plic. Hlasivky vytváří tón a určují jeho výšku. Jsou složeny z hlasivkových svalů,

proto je nutné o ně pečovat, dopřávat jim dostatečnou hygienu a nepřetěžovat je. Z hlasivek putuje zvuk do rezonátoru, který ovlivňuje barvu tónu. Při hrudní rezonanci je tón barevný a zvučný, jejím opakem je pak hlavová rezonance, v praxi slouží ke zpěvu vyšších tónů. V artikulačním ústrojí se utváří hlásky, slova a finální hlas. Toto ústrojí se skládá z úst, ústní a nosní dutiny, obličejových kostí a z hltanu. Pomocí artikulačních orgánů, které se dělí na aktivní a pasivní, se tvoří jednotlivé souhlásky a samohlásky, a to jak v dutině ústní, tak v dutině nosní.

1.1.3. Hlasové skupiny, druhy hlasů

Nejprve rozlišujeme dětský hlas, jehož zastoupení je nejčastější na gymnáziu. Dělí se do čtyř období. První období se udává ve věkovém rozmezí od šesti do deseti let věku dítěte. Druhé období, nazývaném *předmutační*, má věkové rozmezí od 10 do 12 let. Třetí období *mutace*, kdy se dotváří systém svalů a nervů, tím hlas získává barvu a sílu, je v rozmezí od dvanácti do patnácti let. Zejména v období mutace je důležité dbát na hlasovou hygienu, vybírat adekvátní repertoár s malým rozsahem a nepřetěžovat hlasivky zpěváka. Posledním obdobím je období *pomutační*, s věkovým rozmezím od patnácti do sedmnácti let. Na gymnáziu sbormistr nepracuje s prvním obdobím dětského hlasu, nejmladší studenti gymnázií mají jedenáct let.

Ve sborech následně dělíme hlasy na ženský a mužský, a dále do hlasové skupiny, a to podle střední polohy zpěváka, tedy polohy, ve které se mu zpívá nejlépe a nejpohodlněji. U žen rozlišujeme soprán, tedy nejvyšší polohu, a alt. V sólovém zpěvu se poté rozlišuje i mezzosoprán. Mužský hlas dělíme na tenor a bas, kdy tenor je vyšší a bas je nejhlubší hlas. V sólovém zpěvu se také objevuje i baryton (Kolář, 1983).

Výběr a prozkoušení zpěváků, zjištění jejich hlasu pomocí hlasové zkoušky má na starosti vždy sbormistr nebo hlasový poradce. Pro vedení sboru je důležité, aby měli pravidelně udržované informace o svých sboristech a pracovali s různými nedostatky. V případě zařazení do špatné hlasové skupiny může docházet k přetěžování hlasu, které může vést k vážným hlasovým poruchám.

1.1.4. Hlasová hygiena

Důležitou součástí života zpěváka je hlasová hygiena, kterou musí dodržovat sám zpěvák, ale zároveň jí musí být nakloněn i sám sbormistr. Pro dodržování hlasové hygieny zpěvního hlasu je důležité dodržovat i hlasovou hygienu hlasu mluvního. Důležité jsou zejména pracovní podmínky, a to dobře větraný prostor a nepřetopená nekuřácká místnost. Dále sbormistr dbá na správný časový harmonogram a dělá pravidelné přestávky, aby nepřetěžoval hlasy zpěváků. Vyčerpání se týká nejen hlasu, ale také celého těla.

Ze strany zpěváka je důležité, aby dodržoval správnou životosprávu a měl dostatek zdravého spánku. Pokud zpěvák cítí únavu, sám si udělá malou přestávku. Dále dodržuje dostatečný pitný režim ve formě studeného pití, pouze v létě se vyhýbá příliš studeným potravinám. Není vhodné zbytečné odkašlávání, zpěvák si tak namáhá hrtan. Velice důležitá je také psychická stránka zpěváka. Duševní nepohoda může ovlivnit pěvecký výkon a přepínáním hlasivek vést až k poruše hlasu, proto je dobré například vynechat zkoušku nebo si udělat větší pauzu. I když samotný zpěv je pozitivním faktorem v duševní hygieně, je důležité, aby zpěvák byl ve správném rozpoložení. Při nemoci je dobré zpěv vynechat úplně.

Hlasová hygiena se nemusí přehánět, není potřeba zbytečně zabalovat krk a užívat různé hlasové medikamenty, vše záleží zejména na prevenci. Zpěvák by se měl správně otužovat, sprchovat se ve studené vodě a dodržovat dostatek spánku.

1.1.5. Hlasové vady a poruchy

Vady a poruchy hlasu jsou problémy s produkcí zvuků hlasovým aparátem, které mohou vést ke zhoršení pěveckého výkonu a kvality zpěvního hlasu. V případě nepodchycení a neřešení různých vad, můžou problémy vést až k vážnému porušení nebo zničení hlasu.

Mezi vady hlasu patří nekontrolované *vibrato*, neboli vibrace v tónu narušující jeho stabilitu. Protikladem vibrata může být *tremolo*, neboli nepravidelné výrazné kolísání hlasové výšky. Další vadou je hrdelní tón, který se vyznačuje svíráním hrtanu a napínáním krku. Další vadou jsou vady výslovnosti, například ráčkování nebo chybná výslovnost. Tyto vady lze odstranit a pracovat na nich. Mezi nejčastější poruchy patří dušnost. Vzniká při dětském křiku, prosazování hlasu ve třídě nebo zvyšování hlasu při recitacích (Kolář, 1983).

1.2 Založení a vedení sboru na gymnáziu

Při zakládání pěveckého sboru na gymnáziu je důležité dodržet několik zásadních náležitostí, a to vybudovat základnu a přilákat členy. Zakladatel sboru nejprve musí zajistit sbormistra, nejčastěji to bývá on sám. V gymnaziálních poměrech sbormistr zvládá jak hudební funkci, tak i organizační. Založení pěveckého sboru schvaluje ředitel školy, pro sbormistra je důležité předložit řediteli nápad, obhájit si předpokládaný počet členů, a uvést návrh na prostory, tedy dostatečně velkou zkušebnu s klavírem a hlukovým utěsněním. Sbormistr také diskutuje s ředitelem financování chodu, realizování projektů ve formě dopravy na akce, soustředění a hudebních materiálů pro sbormistra, a to partitury, sborníky a kopírování not.

Při oslovování potenciálních členů sboru sbormistr využívá hodin hudební výchovy, při které vybírá ve třídě žáky, kteří by mohli být ochotni spolupracovat na pěveckém tělese. Výběr pěvecky zdatných žáků může být výhodou pro snazší práci se zpěváky, nejdůležitější ale je žákův zájem na tvorbě a realizování projektu. Důležitá je prezentace a propagace vzniku nového tělesa, proto je pro sbormistra důležité, aby zapůsobil na žáky formou reklamy, jednoduché přednášky s lákavými ukázkami jiných sborů a zejména také, aby zapůsobil svým charakterem a empatií. Pokud má sbormistr vřelý vztah se žáky, bude pro něj vytváření členské základny výrazně jednodušší.

Při vedení sboru je důležité dodržování organizace a plánování, tedy pravidelné zkoušky, jejich časové rozmístění k výuce, možnost hlasových zkoušek a cvičení. Při zkouškách by měl být jasný časový harmonogram, vhodná délka zkoušek a přestávky. Sbormistr plánuje vystoupení, pořádá koncerty, hlásí sbor na kulturní akce nebo soutěže. Pro tyto příležitosti vybírá repertoár, a to podle zkušeností a schopností zpěváků a podle typu plánované akce. Repertoár by vždy měl být vyvážený a měl by kombinovat moderní a tradiční písně. Mimo repertoár sbormistr také dbá na estetickou stránku sboru. Pro správný chod a dlouhodobé fungování sboru je důležitá komunikace, a to mezi sboristy samotnými, ale i mezi sbormistrem a sboristy. Pro sbormistra je nutné udržovat neustálý kontakt se zpěváky, zajímat se o jejich životy ve škole i mimo ni, být jim oporou a sdružovat je mezi sebou, ať už mimosborovými aktivitami nebo plánováním soustředění. Při vzbuzení dostatečného zájmu o setrvání ve sboru se těleso bude rozrůstat a šířit svépomocí.

1.3 Místo a postavení sboru v rámci školy

Místo a postavení sboru v rámci gymnázia se liší v závislosti na konkrétní škole a jejích zásadách. Obecně lze říci, že pěvecký sbor může být považován za součást kulturního a vzdělávacího programu gymnázia. Může sloužit jako prostředek pro rozvoj hudebního talentu studentů, podporu týmové práce, zlepšení koordinace a zvýšení sebevědomí, tedy jako prostředek pro osobnostní a sociální výchovu. V rámci kulturního programu gymnázia je sbor také důležitý pro reprezentaci školy, a to formou účasti na kulturních akcích, nebo může sloužit jako kulturní doprovod pro veškeré akce pořádané školou i v rámci jiných předmětů a příležitostí než pouze hudebních.

V některých případech může být sbor součástí hudební výchovy a za účast v něm mohou studenti vylepšovat svou klasifikaci, v jiných případech může být přístupný i pro zájemce z řad studentů mimo výuku.

Podle ŠVP svitavského gymnázia je sborový zpěv zaveden jako nepovinný předmět, který se vyučuje napříč všemi ročníky jak osmiletého, tak čtyřletého studia. Časová dotace jsou dvě hodiny týdně, a to ve všech ročnících. V minulosti se sbor svitavského gymnázia zúčastnil několika projektů v multikulturní výchově, účastnil se sborových festivalů výměnných koncertních zájezdů v zahraničí nebo se pravidelně zúčastňoval festivalu FAPS (ŠVP „Na cestě“, 2010).

1.4 Zapojení sboru do činnosti školy a jeho funkce

Podle autora má zapojení pěveckého sboru do činnosti školy mnoho výhod, jak pro studenty, tak pro školu samotnou. Studenti získávají možnost rozvíjet své hudební schopnosti a také zlepšovat své sociální dovednosti. Pro školu může být sbor výbornou reklamou a příležitostí se reprezentovat před jinými školami nebo budoucími zájemci o studium.

Nejčastější příležitostí pro vystupování sboru jsou koncerty a představení pořádané školou. Jsou to různá školní výročí, oslavy, zahájení nebo ukončení školního roku nebo jiné kulturní akce. Sbor může vystoupit při slavnostní příležitosti, jako jsou předávání maturitních vysvědčení nebo vítání a pasování nových studentů. Často školy pořádají vánoční koncerty, kde je pro sbor velká příležitost zaspívat si s ostatními spolužáky vánoční koledy, a využít

tak zpěv k navození vánoční nálady. Zároveň je to i příležitost pro ostatní studenty vyzkoušet si sborový zpěv.

V rámci reprezentace se může sbor účastnit školních soutěží a přehlídek, ať už regionálních nebo světových, kde dochází k porovnávání dovedností a zejména k čerpání nových zkušeností, inspirací a vytváření kontaktů pro následné působení tělesa. V případě úspěchu se může sboru naskytnout příležitost účastnit se mezinárodních přehlídek, tedy zviditelnění školy nejen v rámci regionu, ale celosvětově. Tím se studentům nabízí příležitost poznat nové země, rozšířit kulturní znalosti, jazykové dovednosti a sociální vědomí.

Velkým přínosem fungování úspěšného pěveckého sboru je možnost navázání partnerské spolupráce s jinou školou. Nejčastěji se jedná o zahraniční školy, spolupráce se dá navázat právě na kulturních akcích, sborových přehlídkách nebo festivalech. Častými společnými projekty partnerských škol jsou výměnné pobyty. Studenti společně s učiteli navštěvují partnerské školy, tráví čas s místními studenty, získávají kulturní rozhled, hudební inspiraci a všeobecný přehled. Výborným způsobem reprezentace jsou společná hudební vystoupení. Příkladem je dlouholetá spolupráce mezi ZUŠ Svitavy a ZUŠ Žiar nad Hronom, která sdružuje jak studenty, tak i učitele, kteří si předávají zkušenosti, poznatky a inspirace jak pro hudební projekty, tak pro obecné fungování školy (Pechancová, 2018).

„Na začátku se jednalo o výměnné koncerty. To znamená, že jsme přijeli na Slovensko, kde měla koncert základní umělecká škola ze Žiaru a my jsme byli jeho součástí. V poslední době se nám ale podařilo pracovat na projektech společně. Uspořádali jsme pět koncertů pro školy základní i střední ve Žiaru nad Hronom. Poté jsme se sešli u nás a zopakovali si je. Pořad viděla spousta dětí a studentů. Myslím si, že se líbil. Bylo to netradiční pojetí, jak může vypadat koncert, který má dětem něco přinést“ (Karel Sax, 2012).

Společnými projekty nejsou ale pouze výměnné pobyty a vystoupení, pro školy je kromě propagace velikou výhodou sdílení si vzdělávacích materiálů, technologií a zkušeností. Jak vedení, tak samotní učitelé si předávají informace nebo společně tvoří plány, které lze aplikovat nejen v hudební výchově a ve sborovém zpěvu, ale i v jakémkoliv jiném předmětu.

1.5 Rámcový vzdělávací program pro gymnázia a pěvecký sbor

Sborový zpěv, jako volitelný nepovinný předmět mohou nabídnout školy, které v rámci RVP vyučují hudební výchovu. V našem případě je to právě gymnázium, kde se vyučuje hudební výchova do druhého ročníku čtyřletého a vyššího stupně víceletého gymnázia.

Rámcový vzdělávací program pro gymnázia je osnovou pro stanovení vzdělávací úrovně pro studenty gymnázií, definuje kompetence, kterých by studenti měli studiem dosáhnout, vymezuje možné výstupy učiv, slouží tedy jako základ pro tvorbu jednotlivých školských vzdělávacích programů na gymnáziích.

RVP definuje celkem šest kompetencí, kterých by měl žák studiem dosáhnout:

Kompetence k učení

Žák:

- *efektivně využívá různé strategie učení k získání a zpracování poznatků a informací, hledá a rozvíjí účinné postupy ve svém učení, reflektuje proces vlastního učení a myšlení;*
- *kriticky přistupuje ke zdrojům informací, informace tvořivě zpracovává a využívá při svém studiu a praxi;*
- *kriticky hodnotí pokrok při dosahování cílů svého učení a práce, přijímá ocenění, radu i kritiku ze strany druhých, z vlastních úspěchů i chyb čerpá poučení pro další práci.*

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- *uplatňuje při řešení problémů vhodné metody a dříve získané vědomosti a dovednosti, kromě analytického a kritického myšlení využívá i myšlení tvořivé s použitím představivosti a intuice*

Kompetence komunikativní

Žák:

- *s ohledem na situaci a účastníky komunikace efektivně využívá dostupné prostředky komunikace, verbální i neverbální, včetně symbolických a grafických vyjádření informací různého typu;*
- *vyjadřuje se v mluvených i psaných projevech jasně, srozumitelně a přiměřeně tomu, komu, co a jak chce sdělit, s jakým záměrem a v jaké situaci komunikuje; je citlivý k míře zkušeností a znalostí a k možným pocitům partnerů v komunikaci;*
- *prezentuje vhodným způsobem svou práci i sám sebe před známým i neznámým publikem.*

Kompetence sociální a personální

Žák:

- *posuzuje reálně své fyzické a duševní možnosti, je schopen sebereflexe;*
- *stanovuje si cíle a priority s ohledem na své osobní schopnosti, zájmovou orientaci i životní podmínky;*
- *přizpůsobuje se měnícím se životním a pracovním podmínkám a podle svých schopností a možností je aktivně a tvořivě ovlivňuje;*
- *aktivně spolupracuje při stanovování a dosahování společných cílů;*
- *projevuje zodpovědný vztah k vlastnímu zdraví a k zdraví druhých;*
- *rozhoduje se na základě vlastního úsudku, odolává společenským i mediálním tlakům.*

Kompetence občanská

Žák:

- *informovaně zvažuje vztahy mezi svými zájmy osobními, zájmy širší skupiny, do níž patří, a zájmy veřejnými, rozhoduje se a jedná vyváženě;*
- *respektuje různorodost hodnot, názorů, postojů a schopností ostatních lidí;*
- *rozšiřuje své poznání a chápání kulturních a duchovních hodnot, spoluvytváří je a chrání;*
- *chová se informovaně a zodpovědně v krizových situacích a v situacích ohrožujících život a zdraví, poskytne ostatním pomoc;*

Kompetence k podnikavosti

Žák:

- *cílevědomě, zodpovědně a s ohledem na své potřeby, osobní předpoklady a možnosti se rozhoduje o dalším vzdělávání a budoucím profesním zaměření;*
- *rozvíjí svůj osobní i odborný potenciál, rozpoznává a využívá příležitosti pro svůj rozvoj v osobním a profesním životě;*
- *uplatňuje proaktivní přístup, vlastní iniciativu a tvořivost, vítá a podporuje inovace;*
- *usiluje o dosažení stanovených cílů, průběžně reviduje a kriticky hodnotí dosažené výsledky, koriguje další činnost s ohledem na stanovený cíl; dokončuje zahájené aktivity, motivuje se k dosahování úspěchu; (RVP, 2004)*

K osvojení výše uvedených kompetencí výrazně napomáhá právě účast v pěveckém sboru, zejména díky dobrovolné účasti žáků, práci v kolektivu a zábavě.

Pěvecký sbor je v RVP definován právě v rámci Hudebního oboru, který je součástí Umění a kultury. Obsahem vzdělání tohoto oboru jsou produkce, recepce a reflexe. Jednotlivé očekávané výstupy, na které je zaměřen pěvecký sbor jsou:

Produkce

Žák:

- *využívá svůj individuální pěvecký potenciál při zpěvu, při mluvním projevu vede svůj hlas zněle a přirozeně, správně artikuluje, logicky člení větu (obsah sdělení), uplatňuje zásady hlasové hygieny v běžném životě;*
- *reaguje na hudbu pohybem, ztvárňuje ji úměrně svým hudebním schopnostem a pohybovým dispozicím; pohyb ve spojení s hudbou využívá k vyjádření vlastních představ a pocitů;*
- *orientuje se v zápise jednoduchých, případně i složitějších vokálních, instrumentálních i vokálně-instrumentálních písní a skladeb; na základě svých individuálních hudebních schopností tyto skladby realizuje.*

Recepce a reflexe

Žák:

- *vyděljuje podstatné hudební znaky z proudu znějící hudby, rozpoznává hudebně výrazové prostředky užití ve skladbě, uvědomuje si hudební formu díla a k dílu přistupuje jako k logicky utvářenému celku;*
- *interpretuje hudbu na základě vědomostí a individuálních hudebních schopností; vytváří vlastní soudy a preference, které dokáže v diskusi obhájit;*
- *odliší hudbu podle jejího stylového zařazení, významu a funkce, rozpozná vhodnost či nevhodnost využití určité hudby v konkrétních situacích;*
- *uvědomuje si rozdílnost přístupů jednotlivých lidí k hudbě a hudební tvorbě, vnímá hudbu jako způsob prezentace vlastních idejí a názorů i idejí, pocitů a názorů ostatních lidí a na základě toho je schopen se s hudbou ztotožnit, či ji odmítnout.*

K naplnění očekávaného výstupu produkce se užívá hlavně vokálních, instrumentálních a hudebně pohybových činností, kdy je sborový zpěv zařazen právě do vokálních činností. Často ale dochází k propojení všech činností, například sborovým tancem nebo instrumentálním doprovodem sboru. U recepce a reflexe se užívá teoretického učiva o hudbě, dějin hudby a také poslechu hudby pro utváření si vlastních názorů.

Podle autora je právě sborový zpěv výborným způsobem, jak si napomoci k osvojení nejrůznějších kompetencí nenásilnou a zábavnou formou. Také skvěle slouží jako doplněk ke studiu v závěrečných dvou ročnících studia, kde se hudební výchova již nevyučuje.

2 MOTIVACE PRO AKTIVNÍ PŮSOBNÍ VE STŘEDOŠKOLSKÉM PĚVECKÉM SBORU

V této kapitole stručně uvedeme problematiku motivace, vymezíme některé základní pojmy, rozlišíme druhy motivace a shrneme základní potřeby žáka pro správnou motivaci k účasti v pěveckém sboru.

2.1 Motivace

Motivaci v životě člověka můžeme obecně chápat jako aspekt či více aspektů vedoucí k předem definovanému cíli. Motivaci člověk získává nejen již zmíněným dosažením cíle nebo výsledku, ale častým faktorem je i samotný proces, činnost nebo sociální interakce. Jedná se tedy o souhrn činitelů vedoucích k vývoji, posunu a směřování člověka a jeho působení (Hrabal, Man a Pavelková, 1989, s.16).

Pro člověka může být motivací nejen cíl a s ním i spojená cesta, ale můžeme použít i termíny jako přání, touha, tendence nebo i tlak. Motivovat se můžeme čímkoliv, aniž bychom o tom přímo věděli.

2.2 Dělení motivace

Díky počtu a různorodosti jednotlivých motivů je hned několik způsobů dělení. V užším pojetí se řídíme některými jinými pojmy, jako jsou právě cíle, potřeby nebo touhy. V širším pojetí definujeme motivy jako vnitřní podmínky, podle kterých se vyvíjí naše chování a vzbuzujeme tak vlastní aktivitu. V širším pojetí tedy můžeme brát veškeré lidské chování jako motivaci (Poledňák, 1984, s. 194).

Dělit motivy můžeme podle jednotlivých potřeb, kdy základní životní potřeby můžeme klasifikovat jako primární motivy, kdežto mezi sekundární motivy řadíme potřeby moci, sociálního kontaktu nebo majetku. Důležitým dělením motivů je jejich dopad na člověka, a to motivy pozitivní a negativní. Jednotlivé motivy můžeme a nemusíme vnímat, proto je dělíme na uvědomované a neuvědomované (Poledňák, 1984, s. 194).

2.3 Motivace a hudba

U studentů gymnázia se problematika motivace k hudební činnosti, a tedy k účasti v pěveckém sboru setkává s několika jinými činiteli. Základním faktorem je opora, kterou mu poskytují rodiče, a to plné přijetí, výchova a vedení dítěte a také respektování jeho individuálních potřeb. Rodiče mají tendence podporovat své děti v oblastech, se kterými se často ztotožňují nebo v nich vynikají. U studentů, kteří pocházejí z hudebnických rodin, je motivace pro působení ve sboru větší a intenzivnější. Pokud v rámci volnočasových aktivit student navštěvuje základní uměleckou školu nebo se jinak věnuje hudební činnosti, bude si nacházet více motivů pro sborový zpěv.

Velkým motivem pro studenty z ambiciózních rodin s velkými nároky je potřeba uplatnění. *„Děti s vysokou potřebou uplatnění a úspěchu mají obvykle matky (rodiče), jež vyžadují od dětí vysoké standardy výkonů a povzbuzují v nich přesvědčení, že mohou těchto výsledků dosáhnout vlastní aktivitou a cvičením“* (Poledňák, 1984, s. 195). U některých dětí se může potřeba uplatnění vyvinout v potřebu uznání, kdy berou účast ve sboru jako chloubu ve třídě a jsou dosazováni právě do pozice třídních hudebníků.

Motivací pro studenty, kteří nepocházejí z hudebních rodin a nemají hudební zkušenosti a schopnosti, je bez pochyby potřeba sociálního kontaktu, držení se kolektivu a vytváření si nových vztahů. Tato motivace a inspirace může být přebírána právě od zmíněných třídních hudebníků, kteří mohou motivovat ostatní spolužáky.

Velkým přínosem v mezipředmětových vztazích je pro studenty naplnění potřeby operační, kdy logickým myšlením dochází k řešení problému, tedy čtení not nebo cvičení těžkých pasáží ve skladbách. Tím si studenti osvojují kritické myšlení nejen v hudbě, ale v ostatních předmětech, a i v situacích mimo školu.

Podle autora je také nesmírně důležitá role učitele, jehož úkolem je poznat u jednotlivých studentů, co by je mohlo motivovat, a musí být v jeho zájmu, aby jednotlivci naplňovali své cíle a potřeby. Student se vždy musí motivovat sám a musí dobrovolně dělat činnosti a aktivity, které jej budou naplňovat, aby byl spokojený. Učitel mu ale může výrazně pomoci správně jej nasměrovat, vytvořit mu ideální prostředí a výukou mu nabízet co nejvíce motivů, aby uspokojil jeho zájmy a cíle.

3 NÁHLED DO HISTORIE GYMNAZIÁLNÍCH SBORŮ VE MĚSTĚ SVITAVY

Touto kapitolou stručně shrneme historii a úspěchy dvou gymnaziálních sborů, které aktivně působily nejen na Svitavsku, ale i po celém světě od roku 1988. Zaměříme se zejména na členskou základnu, uvedeme počty členů, obměnu členské základny a dlouhodobost působení v tělesech v rámci studia. Úspěchy pěveckých sborů jsou důležité nejen pro samotné fungování sboru a vytváření jeho jména v rámci postavení mezi ostatními sbory, ale také jsou stěžejní reprezentativní stránkou školy. Shrňme proto i výčet těch největších úspěchů, cesty po světě, důležité koncerty a vystoupení, ale i spolupráce s jinými známými hudebními tělesy. Dále se zaměříme na výuku hudební výchovy a na nepovinný předmět „*Sborový zpěv*“ na svitavském gymnáziu a shrneme důležitost spolupráce učitele se žákem.

Úspěchy pěveckého sboru v regionálních i ve světových soutěžích jsou důležité pro fungování zdravé motivace mezi zpěváky. Samotné úspěchy je motivují k dalšímu působení, mají tendence ve sboru pokračovat a neustále rozvíjet jak své dovednosti, tak dovednosti celého sboru a dobrovolně přebírají osobní zodpovědnost za sborové úspěchy.

3.1 Gymnázium Svitavy

Gymnázium Svitavy ke dnešnímu dni disponuje počtem přes 343 žáků, ať už vyššího nebo nižšího gymnázia. (Gymnázium Svitavy, 2023) Jedná se o veliké množství dětí, které pomocí přijímací zkoušky prošly vstupním řízením, aby mohly navštěvovat výběrovou školu. Škola disponuje velkými prostory, proto je naprosto dostačující k vyučování hudební výchovy a také může sloužit jako zázemí pro vedení většího hudebního tělesa. Úkolem studijních oborů gymnázií je připravit studenty na vysokoškolské studium, přičemž na svitavském gymnáziu si studenti volí v posledních ročnících studia předměty, kterým se chtějí věnovat právě na vysoké škole. Nicméně hudební výchova mezi tyto předměty nepatří, vyučuje se pouze do druhého ročníku středoškolského studia. Forma výuky je estetická, tedy nahlíží na učivo jako na kulturní celek, snaží se studentům ukazovat přesahy kultury, a zároveň zapojuje do učiva praktické činnosti, jako je hra na nástroje, souborová hra a sborový zpěv. V minulosti škola nabízela nepovinný předmět „*Sborový zpěv*“, ze kterého vzešly dva historicky úspěšné pěvecké středoškolské sbory *Gaudium* a *Iuventus Svitavy*. Principem

předmětu je rozvíjet ve studentech hudební dovednosti, intonační schopnosti a hudební cítění. Podle ŠVP je žák veden kromě zmíněných principů také k uchopení emočních kompetencí hudby a jejich projevů, ke spolupráci jedince v hudebním celku, a hlavně k uchopení sborového zpěvu jako součást duševní hygieny, relaxace a uvolnění v rámci celého středoškolského studia (ŠVP „Na cestě“, 2010).

Jedním z pilířů je práce učitele se žáky. Učitel dbá na individuální přístup k žákům, čímž rozvíjí jejich sociální kompetence, rozvíjí jejich komunikativnost a buduje si důležitý vztah se žáky, který může být žákům nápomocen v řešení jejich školních, či osobních problémů ve škole i mimo ni. Dlouhodobá individuální spolupráce učitele se žáky, budování si dobrých vztahů a vytváření si dobrého jména díky pracovním schopnostem a kompetencím vytváří pro učitele, jako sbormistra, důležitý základ pro členskou základnu pěveckého tělesa. Učitel také napomáhá žákům k rozvoji jejich kulturního přehledu, utváření si hudebního názoru a formování kulturního postoje organizací návštěv různých hudebních a kulturních akcí, koncertů, soutěží. Příkladem takových návštěv ve městě Svitavy může být FAPS nebo koncerty nabízené Střediskem kulturních služeb ve Svitavách.

Podle autora je z hlediska motivace k učivu a ke studijním úspěchům účast ve sborovém tělese důležitá nejen pro relaxaci a duševní hygienu, ale právě pro kulturní rozhled, orientaci v kulturním dění, výběr kulturních událostí a základ všeobecného přehledu, který je pilířem studia na gymnáziu. Právě účast v takovém hudebním tělese může být motivací pro studium hudební kultury, sbormistrovství nebo zpěvu na hudebních akademiích, konzervatořích nebo pedagogických školách.

3.2 Gaudium Svitavy

Gaudium Svitavy byl smíšený pěvecký sbor, působící na Gymnáziu Svitavy. Byl založen v roce 1992 jako smíšený sbor PaedDr. Věrou Burešovou, která po celou dobu fungování zastávala funkci sbormistryně. Jedná se o gymnaziální sbor, věk členské základny se pohyboval v rozmezí věku od dvanácti do devatenácti let.

Podle Burešové sbor v prvním roce fungování skýtal celkem 30 členů. Sbor byl víceméně ženský, členem byl pouze jeden chlapec. Již v roce 1993 se připojilo dalších 17 členů a 4 členové sbor opustili. Od roku 1994 se členská základna začala výrazně obměňovat, připojilo se i více chlapeckých zpěváků, nicméně hlasové zařazení všech členů

bylo pouze soprán a alt. Do roku 2005 prošlo celým sborem celkem 186 zpěváků (Burešová & Dvořák, 2003). Žákům bylo nabízeno stát se součástí sboru již v prvním ročníku studia, kritériem pro výběr byla analýza studentů při hodinách hudební výchovy. Samotnou motivací pro začínající studenty a zpěváky byl ale kolektiv udržovaný ve sboru. Každý nový školní rok přinesl nové možnosti pro studenty, kteří získali velkou šanci připojit se k novému kolektivu, získat veliké pěvecké zkušenosti nebo sebeuplatnění. Samotné sborové zpívání je náročnou činností a na člověka klade velikou zodpovědnost právě vůči ostatním členům a výkonům celého sboru.

Podle kroniky se historicky první koncert sboru konal 14. prosince 1992 v obci Březová nad Svitavou. V témže roce sbor zvládl ještě 2 vystoupení, a to Vánoční koncerty v Bystrém u Poličky a ve Svitavách. V následujícím roce se zúčastnil jubilejního koncertu k výročí 25 let od založení PS Dalibor, který se konal 15. dubna 1993. V tomto roce sbor vystoupil na pěti koncertech. Rok 1994 byl významný jak pro samotný sbor, tak pro mateřské město Svitavy. 9. března byla odhalena pamětní deska Oscara Schindlera, při té příležitosti zde vystoupil právě Gaudium. Vystoupil také na prvním ročníku Festivalu amatérských pěveckých sborů, který se konal od třetího do pátého června. Zde se zúčastnil dětské kategorie spolu s jinými sbory z okolních měst. Svou premiéru také zažil při tradiční beánii, tedy vítání nových studentů do řad Gymnázia. I následující kalendářní rok se nesl v duchu výročí a jubilejí, sbor vystoupil na slavnostním koncertě k výročí založení Gymnázia ve Svitavách, a to 10. října 1995. První soutěže se sbor zúčastnil 11. dubna 1996, kde získal zlaté pásmo a s tím i postup do celostátní přehlídky. 6. celostátní přehlídka dětských pěveckých sborů se konala od 7. do 8. června 1996 v Koncertní síni v Uničově. Sbor zde předvedl celkem pět skladeb v kategorii Sbory sborům. Ve stejném roce se sbor také zúčastnil dalšího ročníku Festivalu amatérských pěveckých sborů. V roce 1997 se sbor zúčastnil Festivalu pěveckých sborů České republiky *Gymnasia cantat*. Zde obdržel stříbrné pásmo a zvláštní cenu za kultivovaný projev. Přínosným rokem pro sbor byl rok 1999, kdy sbor održel zlaté pásmo v regionální soutěži dětských sborů v Uničově, opět s postupem do celostátní přehlídky. Ta se konala od 4. do 6. června ve Svitavách. V roce 2000 sbor nahrál své první CD *Věneček*, které mělo křest 22. prosince 2000 v Bílém domě ve Svitavách. První zahraniční cestou bylo vystoupení na závěrečném koncertě Setkání hudební mládeže v Německém Weinheimu. V roce 2003 oslavil sbor desetileté výročí založení, v rámci něhož uspořádal Slavnostní koncert v Bílém domě ve Svitavách. V následujících letech se sboru podařilo vystoupit na

několika zahraničních akcích, jako Eurotreff Musik v Německu a poté Gym chor mattenz ve Švýcarsku (Kronika pěveckého sboru Gaudium Svitavy 1992-2009, 2009).

Důležitým motivačním faktorem pro účast v tělese byl skvělý kolektiv, který byl vytvořen již od počátků působení sboru. Kolektiv se neustále rozrůstal a upevňoval, většina členů sboru právě i po absolvování Gymnázia ve Svitavách přešla do dospělého sboru *Iuventus*, kde přetrvávala jejich spolupráce s ostatními a se sbormistryní. Gaudium se pyšnil také úspěchy, jako celostátní přehlídky, zahraniční cesty, vydávání vlastních CD a příkladná reprezentace školy.

Pravděpodobným důvodem zániku sboru *Gaudium*, byla nedostatečná motivace stávajících členů pro další působení. Rostoucí věk přináší zodpovědnost s náročností studia, závěrečné zkoušky a přípravy na další studium. Nově příchozí žáci se tak nemohli stát součástí pevného kolektivu. Podle kroniky se již také od roku 2009 nekonalo mnoho vystoupení sboru, posledním zaznamenaným koncertem bylo vystoupení na předávání maturitních vysvědčení studentů Gymnázia v Ottendorferově domě ve Svitavách, kde vystoupili dlouholetí členové pěveckého sboru naposledy (Kronika pěveckého sboru Gaudium Svitavy 1992-2009, 2009).

3.3 Iuventus Svitavy

Iuventus Svitavy byl smíšený pěvecký sbor, založený v roce 1988 ve Svitavách, sbormistryní PaeDr. Věrou Burešovou. V prvních letech fungování působil jako tuzemský sbor, zpívající nejvíce v mateřském městě Svitavy a jeho okolí, později se začal objevovat i v zahraničních městech jako host a pronikl i do zámořských zemí, jako Kolumbie nebo Korea. Členská základna vystřídala po celé roky působení přes 100 členů a nejvyšší počet aktivních členů bylo 40 zpěváků, a to v roce 2003. Za svou kariéru sbor vydal celkem tři hudební CD a spolupracoval s několika významnými hudebníky, jako byl hudební skladatel Zdeněk Lukáš, hlasová poradkyně PaeDr. Alena Tichá, Ph.D. nebo hudební skupina Čechomor, v čele s Františkem Černým. *Iuventus* byl také velice důležitou součástí FAPSu, kterému se věnuje kapitola 3.4 (Burešová & Dvořák, *Iuventus* 20-08, 2008).

Hudební těleso *Iuventus* bylo nejprve založeno jako *Dívčí komorní sbor*. Již po prvním roce svého fungování se přejmenovalo na *Iuventus*, z *lat.* „mladý“. V prvním roce svého působení, tedy v roce 1988, měl sbor první vystoupení 1. prosince. Následující rok, již se

jménem *Iuventus*, vystupoval sbor celkem desetkrát, významným koncertem bylo společné vystoupení s pěveckými sbory *Dalibor Svitavy* a *Smetana Moravská Třebová*. Již v těchto prvních letech působení sbor začal pronikat mezi ostatní umělecká tělesa, jeho jméno se objevovalo na pěveckých festivalech a ostatních sborových koncertech. Od následujícího roku se sbor začal rozšiřovat jak do okolních měst, tak podnikl i svou první zahraniční cestu, a to do rakouské Vídně, kde vystoupil v dómu svatého Štěpána. Právě rok 1990 byl přelomovým v budování jména *Iuventus*, sbor vystoupil celkem šestnáctkrát. V letech 1991 a 1992 sbor vystoupil v německém Stendalu celkem osmkrát. Následovala také cesta do Nizozemska. Významným se stal rok 1994, kdy se sbor zúčastnil sborové soutěže Bedřicha Smetany v Litomyšli a měl tu čest zde soutěžit proti zahraničním sborům, kde obdržel stříbrné pásmo. Ve stejném roce se také stává spolupořadatelem FAPSu. Kvůli neustále rozšiřujícímu se repertoáru, sbor natočil svoje první CD, a to v roce 1996. Slavnostního křtu se zúčastnil hudební skladatel Zdeněk Lukáš, který se sborem v následujících letech hojně spolupracoval (Burešová & Dvořák, *Iuventus* 20-08, 2008).

„O svitavském Iuventusu jsem se dozvěděl prostřednictvím jedné členky fakultního sboru. Omlouvala svou neúčast jeho akcemi. Chybět na zkoušce, soustředění či vystoupení Iuventusu bylo pro ni kategoricky nepřijatelné. Zakladatelku sboru, dr. Věru Burešovou, jsem poznal na Pedagogické fakultě: dobrá klavíristka, hudebně nadaná posluchačka. Po létech následovalo setkání, při kterém mi vyprávěla s nadšením o svém sboru, o své práci a plánech. To byl signál, že ve Svitavách vzniká sborové těleso, o kterém ještě uslyšíme“ (Luboš Klimeš, 1998).

Desetileté působení mezi zpěváky sbor oslavil velkým slavnostním koncertem k výročí založení sboru. Rok poté vydal již své druhé CD, které obsahovalo mnoho skladeb *Osvobozeného divadla* nebo úryvky z muzikálů, jako *Jesus Christ superstar*. V roce 1999 se sbor zúčastnil sborové soutěže Svátky písní, která se konala v Olomouci. Zde se zúčastnil dvou kategorií a vybojoval zlaté medaile. Rok poté navštívili zpěváci Sborovou olympiádu v Rakousku. Olympiáda se konala ve městě Linz v Rakousku a ihned se stala prestižní pěveckou záležitostí. Zúčastnilo se jí 300 sborů. Následovaly také ročníky 2002 v Jižní Koreji a 2004 v Brémách (Olympiáda sborového zpěvu, 2004). Sbor v prvním ročníku vyhrál stříbrné pásmo, čímž si zasloužil místo nejúspěšnějšího českého sboru. Sbor nadále pokračoval v účasti na českých sborových soutěžích, kdy v roce 2001 převzal Cenu poroty za vynikající výkon a zvláštní Cenu Zdeňka Lukáše, za nacvičenou právě autorovu skladbu na festivalu *Jaro se otvírá*. Také účasti na nejprestižnějším sborovém festivalu v Německu

potvrdil sbor své vynikající kvality, když se utkal s finalisty sborové olympiády předchozího roku a získal dva stříbrné diplomy. Následovaly soutěže jako Pražské dny sborového zpěvu nebo Fiera della musica, italská soutěž sborových zpěvů. Právě v Itálii se podařilo sboru vyhrát celou kategorii smíšených sborů. O rok později se sbor zúčastnil soutěže v Irsku, kde vyhrál jako první sbor z evropského kontinentu první cenu v kategorii populární hudby. Rok 2005 opět přinesl sboru velké úspěchy, neboť vydal své třetí CD, s názvem *Cesty*. Samotný křest tohoto CD se konal v Brně, zúčastnila se ho např. Alena Tichá, která spolu s herečkou Městského divadla v Brně, Janou Musilovou pokřtila nové album (Burešová & Dvořák, *Iuventus* 20-08, 2008). Ještě v roce 2005 sbor zinscenoval spolu s dalšími čtyřmi pěveckými tělesy z Olomouce, úpravu díla *Carmina Burana*, skladatele Carla Orffa v provedení pro sbor, sóla, dva klavíry a bicí. Celá akce se konala 5. listopadu 2005 v kostele sv. Josefa ve Svitavách. Koncert uspořádala sbormistryně Věra Burešová, skladbu zadirigoval Marek Čermák (Navrátilová, 2005).

Podle Dvořáka se největší zahraniční cestou celého sboru stala cesta do Kolumbie, na kterou se sbor vydal od 8. do 24. srpna 2006. Jednalo se o celé koncertní turné, kam byl *Iuventus* pozván díky známosti se sborem *Ensamble Vocal de Medellín*. Nejprve zazpíval při příležitosti výstavy o Bohumilu Hrabalovi, v sálu Auditorio León de Greiff Národní univerzity v Bogotě, jako doprovod při zahájení výstavy. Hlavním záměrem cesty byl ale Mezinárodní festival pěveckých sborů *José María Bravo Márquez*. Samotný festival zakončilo vystoupení všech zúčastněných sborů, který předvedly společně nacvičené písně, mezi kterými se objevila i autorská hudba Zdeňka Lukáše (České listy, 2006). Naprosté úspěchy zde sbor sklízел díky výkonům, které předvedl, a publikum doposud nebylo na takové výkony zvyklé. Pro kulturní život jak v České republice, tak ve světě měla tato akce obrovský přínos pro úroveň kultury v Evropě. Právě vzájemné vztahy mezi sbory se zasloužily i o návštěvu pěveckého sboru z Kolumbie do Svitav, kde společně uspořádali koncert.

Iuventus podnikl v roce 2009 cestu do Argentiny, kde úspěšně reprezentoval Českou republiku ve sborovém zpěvu. Zúčastnil se zde dvou koncertů, pořádaných Velvyslanectvím České republiky. Hlavním záměrem cesty byla účast na mezinárodním festivalu pěveckých sborů ve městě San Juan (Svitavský deník, 2009). Dvořák v rozhovoru odpovídá, že se pěveckého festivalu účastnilo osm vybraných sborů z Jižní Ameriky a Evropy, nominaci na účast *Iuventus* získal díky předchozím výsledkům v jiných mezinárodních soutěžích. Spolu se

sborem ze španělské Valencie byl jediným zástupcem z Evropy na tomto festivalu (Nádvorníková, 2009).

Poslední velkou cestou sboru byla cesta do Jižní Koreje, a to v roce 2011. *Iuventus* byl pozván na mezinárodní festival sborového zpěvu, kam byl nominován opět díky skvělým výsledkům v předchozích mezinárodních událostech. Festival se konal ve městě Busan, *Iuventus* cestu absolvoval v říjnu a pobyt trval 20 dní. Hlavní myšlenkou sboru bylo povznést a představit český folklor mezi světové zpěváky. Vystupovali s českými lidovými písněmi i v různých úpravách a představili zde i tradiční české folkorní kroje. Z celého festivalu si sbor přivezl bronzovou medaili v kategorii lidová píseň, čímž se stal jediným mimoasijským sborem, který dosáhl medaile (Kronika pěveckého sboru *Iuventus*, 2013).

„Dříve než se začnete probírat obsahem dalších stran toho titulu, je nezbytné poskytnout vám odpověď na otázku, jak je možné, že pěvecký sbor funguje tak dlouho na tak vysoké úrovni. Faktorů ovlivňujících tuto skutečnost je značné množství, mezi nejvýznamnější vška patří nadšení, pracovitost a profesionalita sbormistryně i sboristů, morální podpora ze strany jejich rodinných příslušníků, finanční podpora ze strany úřadů, institucí a sponzorů a v poslední řadě zájem vás všech, milí přátelé, kteří nám fandíte“ (Dvořák, 2008).

Pěvecký sbor *Iuventus* působil jak ve Svitavách, tak po celém světě celkem 25 let až do roku 2013. Dokázal obrovské úspěchy a inspiroval mnoho zpěváků. Po celou dobu fungování zpěváci považovali zpěv za životní styl. Celkem sborem prošlo více než 150 zpěváků a v posledních letech měl 25 členů. Úspěchy sboru znamenaly veliké obohacení české kultury a změnily pohled celého světa na právě českou hudbu. Pílí a cílevědomostí sbormistryně se dokázal sbor během krátké chvíle vypracovat na světovou úroveň a onu cílevědomost dokázali uchopit i všichni zpěváci, kteří sborovému zpěvu věnovali a obětovali část života. Silnou motivací byl pevný kolektiv, stálost členské základy, světové úspěchy, ocenění, medaile a vybudovaná prestiž, která byla oceňována právě v domovském městě ve Svitavách.

3.4 Festival amatérských pěveckých sborů

FAPS je nesoutěžní festival pro amatérské sbory, který se již od roku 1994 koná každé dva roky ve městě Svitavy. Každý ročník seskupí několik sborů z celé České republiky, kteří se zúčastňují nejprve zahajovacího koncertu sloužícího k prezentaci samotných sborů a druhý

den konání festivalu pracují sbory na společném repertoáru, který předvádí na slavnostním koncertu. Součástí všech ročníků je příjemná atmosféra, navazování nových vztahů mezi sbory, sbormistry a mezi samotnými zpěváky. Každý ročník také otvírá kategorii dětských sborů, která má svůj koncert v dopoledních hodinách prvního dne festivalu.

První ročník festivalu se konal od 3. do 5. června 1994 ve Svitavách. Pořadatelem festivalu byl pěvecký sbor *Dalibor Svitavy* a také Rada města Svitavy. Prvního ročníku se zúčastnilo celkem 11 sborů, většina z České republiky, zúčastnil se ale i Německý sbor „*Josef Seliger Chor*“ a mužský pěvecký sbor „*Weesper Mannenkoor*“ z Holandska (Ducháčková, 1994). Od roku 1996 se spolupořadatelem celé akce stal také pěvecký sbor *Iventus*, který ve funkci setrval až do roku 2014, kdy se konal XI. Ročník festivalu. Nynějšími pořadateli jsou *SKS Svitavy* a pěvecký sbor *Dalibor Svitavy*. Ředitelkou festivalu je Miroslava Ducháčková a prezidentkou Dana Ludvíčková.

XIV. ročník festivalu, který se konal od 22. dubna do 23. dubna 2022, se měl konat již v roce 2020, ale díky pandemii Covidu-19 byl o dva roky odložen. Na posledním ročníku vystoupily sbory, které se již tradičně festivalu zúčastňují, ale zúčastnil se i sbor základní umělecké školy ve Svitavách „*Proměny*“. Slavnostní koncert byl doprovoben Chrudimskou komorní filharmonií.

FAPS je založen zejména na družení se všech sborů, společné přehlídky, workshopy a společné vystupování. Zúčastněné sbory získávají důležitý rozhled a přehled o sborech ostatních, o repertoárech všech sborů a zejména získávají nové kontakty a propojují zpěváky všech generací. Obrovská motivace pro účast sborů je právě společenská aktivita s novými tvářemi. Sborníci mohou čerpat nové inspirace k vedení sboru, k novému repertoáru nebo ke svému chování ke svým zpěvákům.

PRAKTICKÁ ČÁST

4 VÝZKUMNÉ ŠETŘENÍ

V teoretické části práce jsme objasnili základní informace o sborovém zpívání, náležitosti postavení a vedení pěveckého sboru na gymnáziu, definovali pěvecký sbor a zařadili ho do výukového programu. V dalších kapitolách jsme popsali motivační faktory studentů pro účast v pěveckém sboru a nahlédli jsme do historie gymnaziálních sborů ve městě Svitavy. Ve výzkumném šetření se zaměříme právě na motivaci studentů pro účast ve školním pěveckém sboru. Konkrétně budeme zjišťovat jednotlivé motivy, hudební zkušenosti, možné zábrany a tím získáme odpovědi na otázky, co by je motivovalo ve sboru zpívat.

4.1 Metoda zkoumání

Pro výzkum jsme zvolili kvantitativní metodu. Šetření jsme provedli formou elektronického dotazníku, který obsahoval 12 otázek. Danou formu jsme zvolili zejména pro potřebu získání co největšího množství dat a oslovení co nejvíce respondentů. Dotazník obsahoval uzavřené, polouzavřené a otevřené otázky. Studenti měli možnost odpovídat jak pouze jednou odpovědí, tak i více možnostmi. U otázek s více možnostmi měli studenti i k dispozici uvést vlastní, jinou odpověď.

Podle Chrásky je dotazník získávání písemných odpovědí na základě písemného kladení otázek. Dotazník je tedy soustava dobře formulovaných, seřazených a správně položených písemných otázek. Obecnou výhodou dotazníků je jejich jednoduchost a snadná konstrukce, tedy jak pro autora, tak i pro respondenta je snadné se v dotazníku zorientovat. Další výhodou dotazníku je schopnost efektivního a rychlého sběru a vyhodnocení dat. Nicméně kvůli anonymitě respondentů nikdy nelze naprosto přesně říct, jestli odpovídali upřímně a zcela podle pravdy. Další nevýhodou může být špatná formulace otázky nebo špatná konstrukce celého dotazníku a respondent tak může špatně pochopit celý dotazník. V tom případě je při interpretaci výsledků velice těžké oddělovat objektivní zjištění od subjektivních soudů (Chráska, 2016, s. 158).

4.2 Charakteristika výzkumného souboru

Základní výzkumný soubor tvořili studenti gymnázia. Osloveni byli studenti gymnázia ve Svitavách, napříč všemi ročníky. Konkrétně byli osloveni studenti jak víceletého, tak čtyřletého studia. Z oslovených 350 studentů odpovědělo přesně 100, výzkumný soubor práce tedy tvořil asi 28,6 % studentů gymnázia ve Svitavách.

4.3 Sběr dat

Sběr dat proběhl pomocí již zmiňovaného dotazníku, který byl zasílán studentům v elektronické podobě, pomocí webových stránek www.survio.com. Šíření mezi studenty byl nejvíce pomocí sociálních sítí, přímo do třídních skupin. Zároveň s odkazem byla vysvětlena i anonymita dotazníku a časová náročnost. Některým studentům byl odkaz distribuován až po osobní domluvě. Elektronická forma dotazníku byla použita primárně z důvodu zachování naprosté anonymity, časové náročnosti a jednoduché organizaci. Dotazník byl otevřen v květnu roku 2023.

Samotná úvodní stránka dotazníku obsahovala základní informace o dotazníku, představení autora a cíl, zdůraznění anonymity a poděkování respondentům. Časová náročnost dle statistik dotazníku byla 2-5 minut. Uváděná odhadovaná náročnost autorem byla 3-5 minut.

Stránku s dotazníkem navštívilo 140 studentů, odpovědělo přesně 100, úspěšnost byla 72 %. Jedná se pouze o úspěšnost těch, co odkaz otevřeli a odpověděli na dotazník. Celková úspěšnost by se dala zvýšit jinou formou šíření dotazníků, např. tištěnou formou a osobní distribucí. K účelům tohoto výzkumu ale dosažený počet respondentů stačí.

4.4 Cíl výzkumu a výzkumné otázky

Výzkumný cíl vycházel z obecného cíle práce, tedy analyzovat motivovanost studentů gymnázia pro účast v pěveckém sboru, specifikovat konkrétní motivy a rozlišit hudební připravenost studentů na gymnáziu. Samotný výzkum se řídil třemi výzkumnými otázkami.

Výzkumná otázka č. 1

Jaké jsou motivy studentů gymnázia pro účast v pěveckém sboru?

Výzkumná otázka č. 2

Mohou se účastnit pěveckého sboru na gymnáziu pouze hudebníci a zpěváci?

Výzkumná otázka č. 3

Jaké poskytuje škola zázemí pěveckému sboru?

5 VÝSLEDKY

V následující kapitole jsme prezentovali výsledky výzkumu sestaveného pro získání odpovědí na výzkumné otázky. Výsledky jsme zpracovali pomocí aplikace Microsoft Excel. Cílem bylo zjistit motivovanost studentů pro účast ve sboru a celkový pohled na pěvecký sbor na gymnáziu.

5.1 Vyhodnocení výzkumu

Nejprve byly probrány veškeré odpovědi, aby se dohledaly případné chybně vyplněné dotazníky, v našem případě byly ale všechny legitimní a žádný dotazník se nemusel vyřadit.

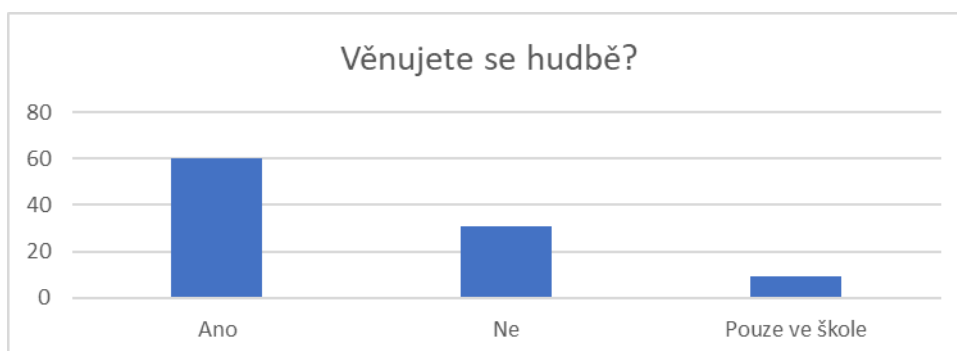
V dotazníku záměrně nebyla zařazena a posuzována otázka pohlaví a věku. Prvním aspektem pro neposuzování pohlaví byla genderová vyváženost a zvýšení komfortu dotazovaných. Pro výzkum této práce otázka pohlaví nebyla směrodatná, motivace může být stejná jak pro chlapce, tak i dívky. Případnou potřebu zjištění věku bychom mohli aplikovat na otázce č. 4 (viz níže). Zároveň se ve školních sborech nekategorizují sbory podle věku, zpívat v nich můžou studenti hned od prvních ročníků.

Otázka č. 1: Věnujete se hudbě?

Otázku jsme položili zejména pro zjištění, kolik gymnaziálních studentů se věnuje hudbě. Byť hudební zkušenosti nejsou pravidlem pro vytvoření nebo fungování pěveckého sboru, v prostředí s více hudebníky je šance pro založení a úspěšnost pěveckého sboru vyšší. Ve městě Svitavy se nachází i ZUŠ, což by mohlo mít spojitost s vyšším počtem hudebníků.

Většina dotazovaných uvedlo, že se věnuje hudbě, celkově jich bylo 60 (tj. 60 % respondentů). Studentů, kteří se hudbě nevěnují vůbec, bylo celkem 31 (tj. 31 % respondentů) a studentů, kteří se hudbě věnují pouze ve škole, tedy při hudební výchově bylo 9 (tj. 9 % respondentů).

Graf č. 1: Věnujete se hudbě?

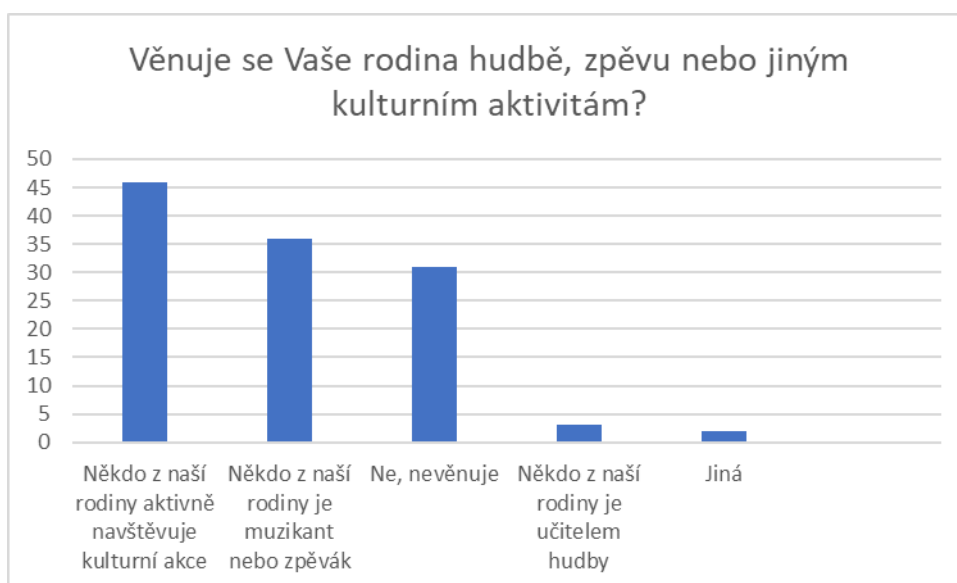
Otázka č. 2: Věnuje se Vaše rodina hudbě, zpěvu nebo jiným kulturním aktivitám?

Druhá otázka byla otevřená, studenti tedy mohli vybírat z více uvedených možností. Cílem otázky bylo zjistit, kolik studentů pochází z hudebnických rodin a v kolika rodinách se obecně hudební kultura pozoruje nebo vstřebává. V souvislosti s motivací v předchozích kapitolách můžeme brát v potaz rodinné motivy k hudbě. Předpokladem autora bylo velké množství odpovědí na možnost „Někdo z naší rodiny aktivně navštěvuje kulturní akce“.

Z dotazovaných nejvíce uvedlo, že právě někdo z jejich rodiny navštěvuje kulturní akce, bylo jich celkem 46 (tj. 46 % respondentů). Jedná se zejména o koncerty, divadelní akce, festivaly, či školní besídky a výstavy. Významný počet rodinných příslušníků studentů se přímo zabývá hudbou nebo zpívá, celkem 36 muzikantů (tj. 36 % respondentů). U ostatních studentů, celkem u 31 se hudbě nevěnuje nikdo z rodiny (tj. 31 % respondentů). U těchto respondentů je také předpoklad, že se sami nevěnují hudbě, minimálně nepřebírají motivaci pro hudební aktivitu od rodičů.

U třech studentů (tj. 3 % respondentů) dokonce rodinný příslušník sám učí hudbu a zbylí dva respondenti (tj. 2 % respondentů) uvedli jinak. Můžeme zde předpokládat, že většina pochází z hudebnických nebo hudebně založených rodin a pěvecký sbor by pro ně mohl být přínosem.

Graf č. 2: Věnuje se Vaše rodina hudbě, zpěvu nebo jiným kulturním aktivitám?

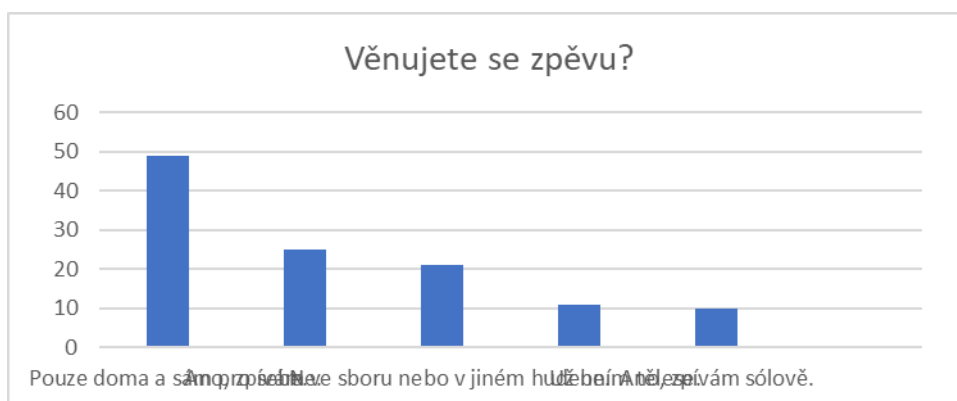

Otázka č. 3: Věnujete se zpěvu?

V následující otázce jsme se ptali studentů přímo na jejich zpěvnickou praxi, jestli aktivně zpívají, ať už jako sólista, ve sboru nebo i sám doma pro sebe. I taková praxe může být přínosná pro účast v pěveckém sboru. Respondenti opět měli na výběr z více možností.

Nejčastější odpovědí bylo, že studenti zpívají pouze doma a sami pro sebe, tedy nikde aktivně nepůsobí. Takových odpovědí bylo celkem 49 (tj. 49 % respondentů). 25 z dotazovaných se zpěvu vůbec nevěnuje a nikdy nevěnovalo (tj. 25 % respondentů), 21 z dotazovaných aktivně zpívá ve sboru nebo jiném hudebním tělese (tj. 21 % respondentů), 10 působí jako sóloví zpěváci (tj. 10 % respondentů) a 11 studentů se věnovalo zpěvu v minulosti, např. na základní škole (tj. 11 % respondentů).

Graf č. 3: Věnujete se zpěvu?

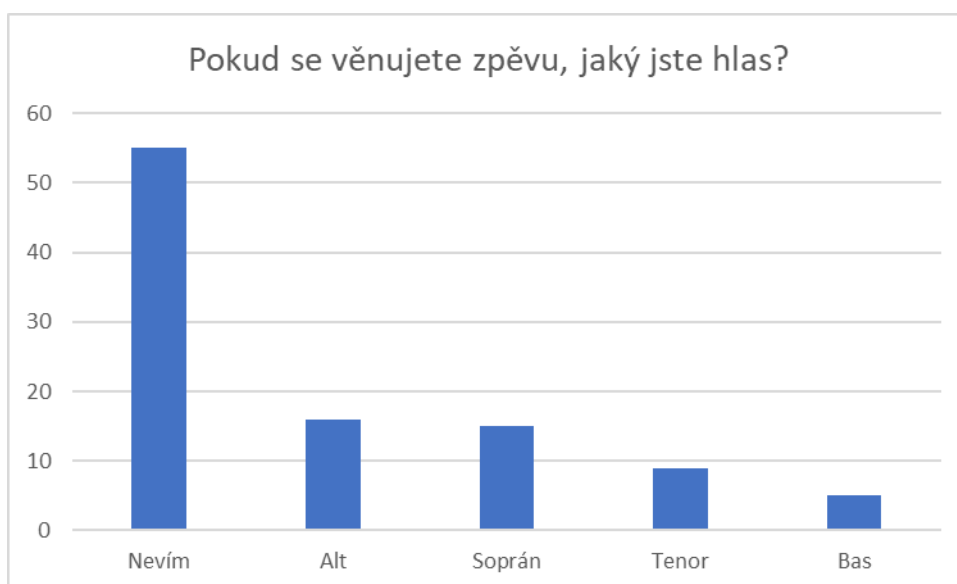

Otázka č. 4: Pokud se věnujete zpěvu, jaký jste hlas?

Čtvrtá otázka měla za cíl rozdělit hlasové složení dotazovaných, tedy i částečně rozdělit respondenty podle pohlaví. Pro budoucí fungování pěveckého tělesa by tato otázka mohla sloužit jako základ pro výběr zpěváků a tvorbu členské základny.

Nejvíce dotazovaných uvedlo, že své hlasové rozdělení neví. Jedná se pravděpodobně o nezpěváky nebo pouze občasné zpěváky, kteří sborové zpívání nikdy s nikým nediskutovali. Celkem tuto možnost odpovědělo 55 studentů (tj. 55 % respondentů). Mezi dotazovanými se nacházelo 16 altů (tj. 16 % respondentů), 15 sopránů (tj. 15 % respondentů), 9 tenorů (tj. 9 % respondentů) a 5 basů (tj. 5 % respondentů). Celkem tedy ženských hlasů se mezi zpěváky nacházelo 31 % a mužských hlasů 14 %.

Graf č. 4: Pokud se věnujete zpěvu, jaký jste hlas?

Otázka č. 5: Navštěvovali jste sbor na základní škole?

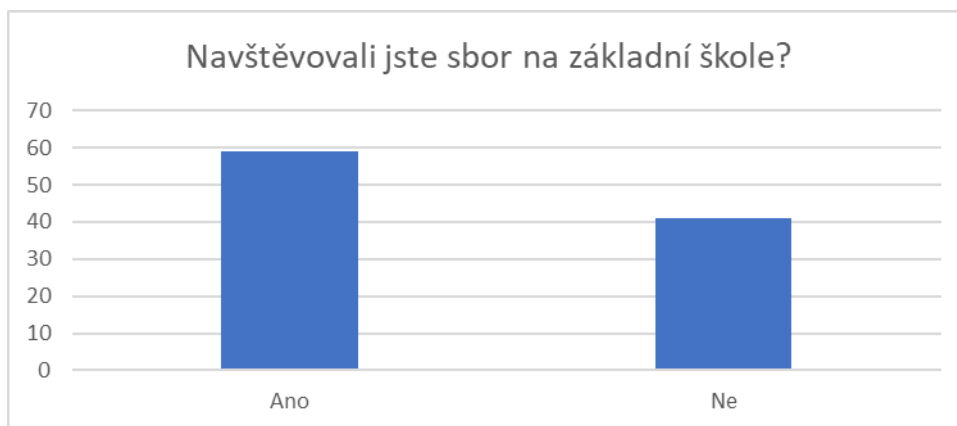
V páté otázce můžeme pozorovat připravenost studentů zpívat v pěveckém sboru již ze základní školy. Z této otázky opět můžeme předpokládat, že potenciál výběru členské základny ze studentů gymnázia je velký.

Celkem 59 dotazovaných uvedlo, že navštěvovali sbor již na základní škole (tj. 59 % respondentů). Jedná se o více než polovinu dotazovaných, kteří již mají zkušenost se sborovým zpěvem. Druhá část dotazovaných uvedla, že na základní škole sbor nenavštěvovali, bylo jich 41 (tj. 41 % respondentů). Tato informace by měla být stěžejní pro

učitele hudební výchovy na základních školách, aby dbali na udržování dětských pěveckých sborů a vzbuzovali v dětech motivaci pro sborový zpěv.

Graf č. 5: Navštěvovali jste sbor na základní škole?

Otázka č. 6: Uvítali byste na Vaší škole fungování pěveckého sboru?

Myšlenkou otázky bylo zjistit, jestli by byli studenti rádi, aby na jejich gymnáziu fungoval pěvecký sbor. V předchozích kapitolách jsme popsali, že právě svitavské gymnázium má velmi bohatou historii pěveckých sborů i na světové úrovni, proto je škola vynikající základnou pro znovuoživení tradice.

Většina dotazovaných, konkrétně 55 (tj. 55 % respondentů), uvedlo, že by byli rádi, aby na jejich škole pěvecký sbor fungoval. 34 dotazovaných (tj. 34 % respondentů) odpovědělo, že neví. Pravděpodobným důvodem je nedostatečná informovanost o historii fungování pěveckých sborů na svitavském gymnáziu. Zbýlých 11 (tj. 11 % respondentů) uvedlo, že nemají o fungování sboru zájem.

Graf č. 6: Uvítali byste na Vaší škole fungování pěveckého sboru?

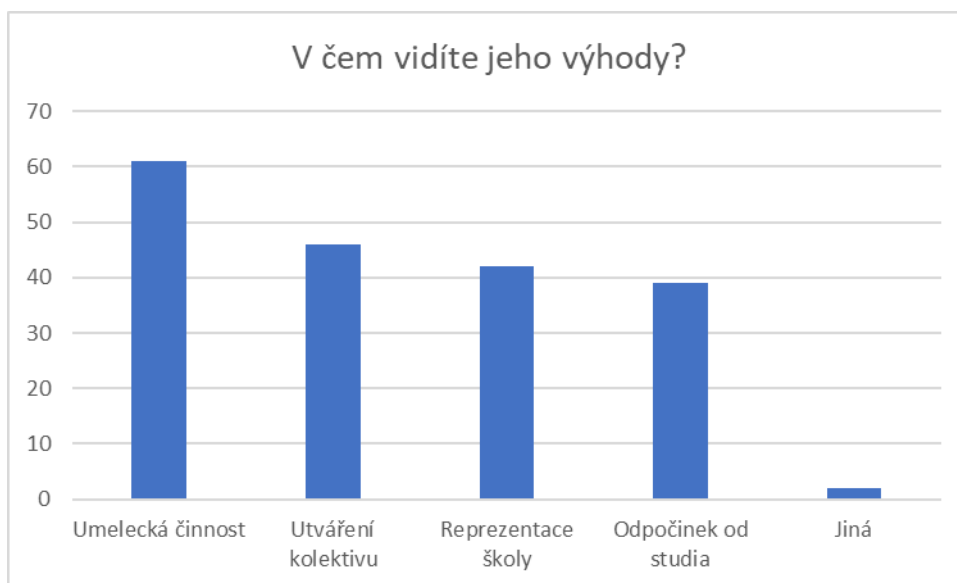

Otázka č. 7: V čem vidíte jeho výhody?

Považovali jsme za důležité se studentů zeptat, v čem vidí samotné výhody fungování pěveckého sboru na jejich škole. Případné odpovědi, se kterými se ztotožňovali, by se mohly stát motivy pro účast ve sboru. Právě touto otázkou bychom mohli dostat částečnou odpověď na výzkumnou otázku, co by gymnaziální studenty motivovalo chodit do pěveckého sboru.

Nejvíce studenti spatřují výhody pěveckého sboru právě v samotné, tedy umělecké činnosti. Tuto odpověď zvolilo 61 studentů (tj. 61 % respondentů). 46 odpovědělo (tj. 46 % respondentů), že se jim líbí tvoření kolektivu, kolektivní práce a udržování přátelství. 42 studentů (tj. 42 % respondentů) vidí pěvecký sbor jako propagování a reprezentování školy samotné a 39 studentů (tj. 39 % respondentů) nahlíží na pěvecký sbor jako na možný odpočinek od studia. Zbylí 2 studenti (tj. 2 % respondentů) uvedli možnost „jiná“, do odpovědi uvedli, že nespátřují v pěveckém sboru žádné výhody. Může se pravděpodobně jednat o studenty s nulovým vztahem ke sborovému zpěvu nebo hudbě obecně.

Graf č. 7: V čem vidíte jeho výhody?

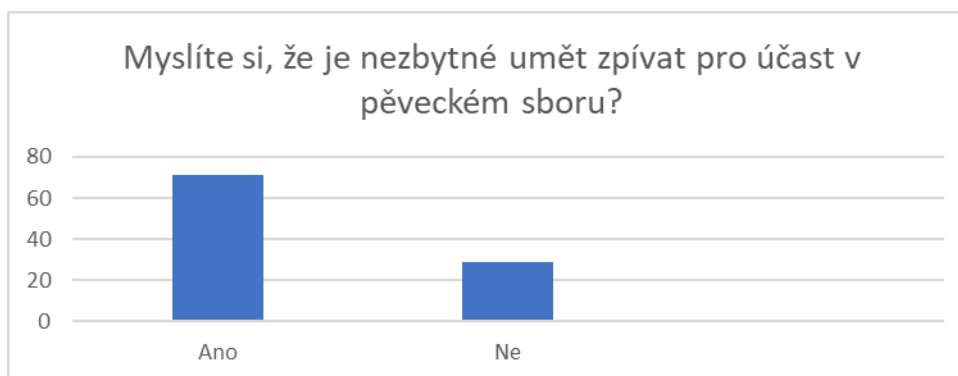

Otázka č. 8: Myslíte si, že je nezbytné umět zpívat pro účast v pěveckém sboru?

Následující otázka byla stěžejní pro zodpovězení druhé výzkumné otázky, a to, zda považují studenti za nezbytné pro zpívání ve sboru umět zpívat. Z praxe a z předchozích kapitol víme, že se naučit zpívat může každý a není nutné, aby každý sborista vynikal pěveckým talentem.

Podle odpovědí, kde 71 studentů (tj. 71 % respondentů) uvedlo, že považují za nezbytné umět zpívat, můžeme najít možnou překážku pro nezpěváky, kteří automaticky sborové zpívání vylučují. Zbýlých 29 (tj. 29 % respondentů) uvedlo, že není nutné být zpěvákem, aby se mohli sboru zúčastnit.

Graf č. 8: Myslíte si, že je nezbytné umět zpívat pro účast v pěveckém sboru?

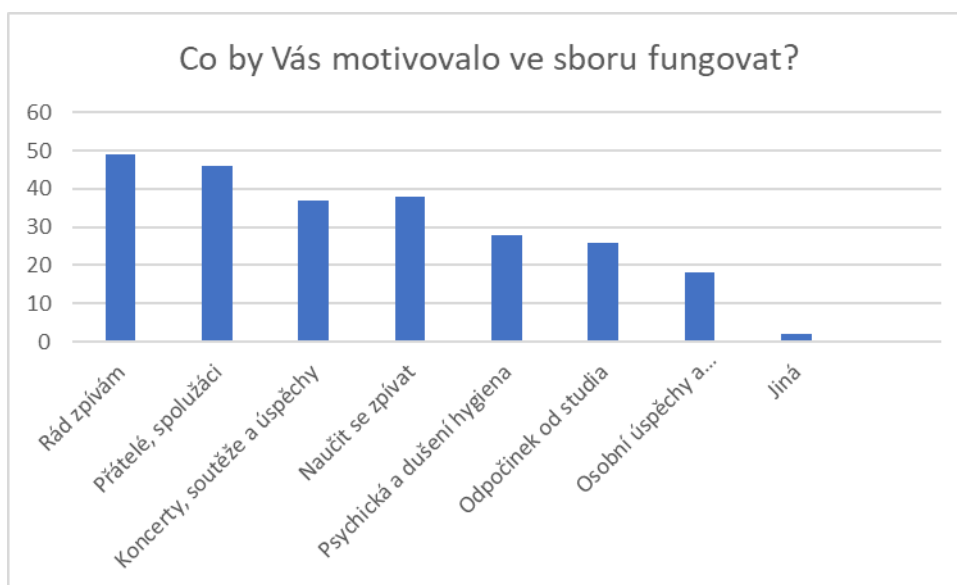

Otázka č. 9: Co by Vás motivovalo ve sboru fungovat?

Podstatou deváté otázky bylo zodpovězení výzkumné otázky, jaké jsou motivy gymnaziálních studentů pro účast v pěveckém sboru. Oproti sedmé otázce se ptáme přímo na konkrétní motivy studentů, které by je samotné motivovaly pro účast ve sboru. Odpovědi na tuto otázku může být velkým přínosem pro začínajícího sbormistra.

Jednalo se opět o otázku, kde studenti mohli zvolit více možností. Nejvíce volili jejich zálibu ve zpěvu, bylo jich 49 (tj. 49 % respondentů). Druhým velkým motivem by pro ně byli přátelé a spolužáci, tuto možnost zvolilo 46 studentů (tj. 46 % respondentů). Dalším motivačním faktorem pro studenty byly koncerty, soutěže a sborové úspěchy, odpovídalo tak 37 studentů (tj. 37 % respondentů). Velkým motivem právě pro nezpěváky bylo naučit se zpívat, právě zde se studenti setkávali s možností působení ve sboru, i když aktivně nezpívají, bylo jich 36 (tj. 36 % respondentů). Psychickou a duševní hygienu volilo 28 dotazovaných (tj. 28 % respondentů) a odpočinek od studia, ať už ve formě studijního volna nebo pouhé relaxace volilo 26 dotazovaných (tj. 26 % respondentů). 18 studentů zvolilo možnost osobního zviditelnění a osobních úspěchů, tedy motivy seberealizace (tj. 18 % respondentů). Opět 2 zvolili jinou možnost (tj. 2 % respondentů), ti uvedli, že neví, co by je motivovalo.

Graf č. 9: Co by Vás motivovalo ve sboru fungovat?

Otázka č. 10: Co by naopak bylo překážkou pro účast ve sboru?

Zároveň jsme se studentů ptali, co by naopak bylo negativním motivem pro to, aby začali zpívat ve sboru. Jednalo se o otevřenou otázku, kde studenti psali své vlastní odpovědi.

Zdaleka největší překážkou pro studenty byla časová náročnost. Častým důvodem jsou jiné koníčky, sporty a také samotná náročnost středoškolského studia. Takových odpovědí jsme zaznamenali 32 (tj. 32 % respondentů). Celkem 26 studentů (tj. 26 % respondentů) se obávalo špatného vedení, ať už ze zkušenosti s konkrétním učitelem nebo s celkovou nespokojeností s učitelským sborem na jejich škole. 20 studentů (tj. 20 % respondentů) uvedlo, že neumí zpívat, proto by do sboru vůbec nechtěli. V souvislosti s neschopností se objevilo i 19 studentů (tj. 19 % respondentů), kteří se stydí, mají trému a strach z reakcí jejich okolí. 18 studentů (tj. 18 % respondentů) uvedlo, že se bojí špatného kolektivu, což může vycházet z jejich třídního kolektivu nebo obecně s problémem začleňování. Zbylých 12 studentů (tj. 12 % respondentů) uvedlo, že neví.

Graf č. 10: Co by naopak bylo překážkou pro účast ve sboru?

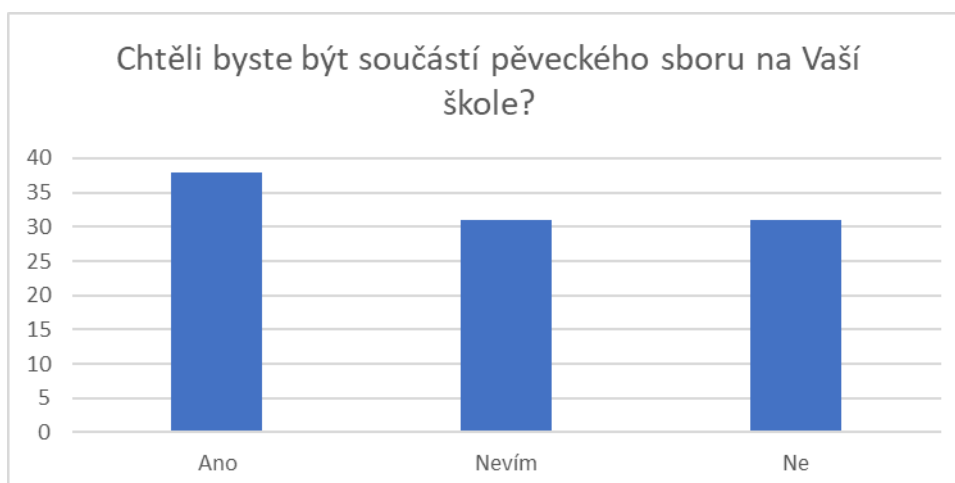

Otázka č. 11: Chtěli byste být součástí pěveckého sboru na Vaší škole?

V předposlední otázce jsme se studentů ptali, jestli by chtěli navštěvovat a účastnit se pěveckého sboru. Otázka byla záměrně položena až ke konci dotazníku, aby si studenti sami prošli možné motivy a výhody, které mohli volit v průběhu dotazníku.

Celkem 38 studentů (tj. 38 % respondentů) odpovědělo, že by měli zájem o účast v pěveckém sboru, kdyby na škole fungoval. Z tohoto údaje se pro budoucího sbormistra dá vycházet a vybírat. 31 studentů (tj. 31 % respondentů) odpovědělo, že neví. U takových studentů by mohlo pomoci další motivování ze strany učitele, sbormistra nebo kolektivu. Zbýlých 31 (tj. 31 % respondentů) uvedlo, že by do sboru chodit nechtěli.

Graf č. 11: Chtěli byste být součástí pěveckého sboru na Vaší škole?

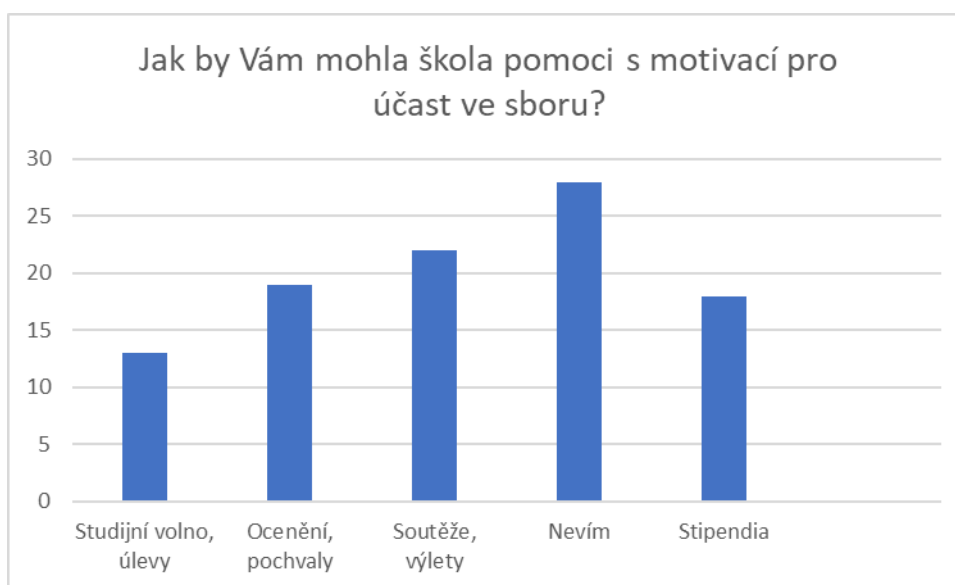

Otázka č. 12: Jak by Vám mohla škola pomoci s motivací pro účast ve sboru?

Závěrečná otázka sloužila k zodpovězení poslední výzkumné otázky, a to, jaké prostředí a zázemí může škola připravit pro potenciální zpěváky. Opět jsme se studentů ptali formou otevřené otázky.

Po nejčastější odpovědi, kde studenti nevěděli nebo neuvedli žádnou odpověď, kterých bylo 28 (tj. 28 % respondentů), by nejvíce škola motivovala studenty pořádáním a financováním různých soutěží, zájezdů i do zahraničí, soustředění nebo odměnných výletů. Takto odpovědělo 22 studentů (tj. 22 % respondentů). Dalším motivačním faktorem ze strany školy by byla ocenění a pochvaly, takový benefit by uvítalo 19 studentů (tj. 19 % respondentů). Jako velkou výhodu by studenti uvítali formu studijního volna nebo úlev od studia, jako například uznání předmětu hudební výchova. Takto odpovědělo 13 studentů (tj. 13 % respondentů). Posledním motivačním faktorem, který studenti uváděli, byla různá stipendia, ať už finanční nebo formou právě zmíněných výjezdních akcí. Takovýchto odpovědí jsme zaznamenali 18 (tj. 18 % respondentů).

Graf č. 12: Jak by Vám mohla škola pomoci s motivací pro účast ve sboru?

5.2 Interpretace výsledků

V následující části jsme se věnovali interpretování výsledků, kterých jsme dosáhli ve výzkumném šetření. Výzkumné šetření probíhalo pomocí dotazníku, kterého se zúčastnilo 100 studentů napříč všemi ročníky Gymnázia Svitavy. Pro tento výzkum jsme stanovili tři výzkumné otázky, které vycházejí jak z obecného cíle práce, tak z teoretické přípravy.

Výzkumná otázka č. 1:

Jaké jsou motivy studentů gymnázia pro účast v pěveckém sboru?

V této otázce jsme se zabírali jednotlivými motivy, které by mohly studenty motivovat k účasti v pěveckém sboru. Otázky v dotazníku jsme vybírali zejména ze druhé kapitoly teoretické části, a to například potřebu realizace, sociálního kontaktu nebo zviditelnění.

Velkým motivem pro studenty může být jejich rodinné zázemí, ať už rodiče nebo jiní blízcí rodinní příslušníci. Děti pocházející z hudebnických rodin jsou zpravidla více motivovaní pokračovat v rodinné tradici a již od útlého věku navštěvují ZUŠ nebo jiné hudební kroužky. 46 % dotazovaných v dotazníku uvedlo (viz otázka č. 2), že někdo z jejich rodiny se věnuje hudbě formou navštěvování koncertů, hudebních akcí nebo jiných kulturních akcí. Celkem 39 % respondentů také uvedlo, že někdo z jejich rodiny je přímo hudebníkem, zpěvákem nebo učitelem hudby. Stávají se tím velkým vzorem studentů pro následování tradice.

61 % studentů odpovědělo (viz otázka 7), že velkou výhodou a přínos ve fungování pěveckého sboru vidí v umělecké činnosti, kterou sbor tvoří a provozuje. Proto také v otázce, kde jsme se ptali, co by studenty motivovalo ve sboru fungovat, byla bezesporu nejčastější odpověď právě provozování umělecké činnosti, tedy, že rádi zpívají. Takto odpovědělo celkem 49 studentů, takže téměř polovina všech dotazovaných (viz otázka 9). Můžeme tedy předpokládat, že stále studenti vidí v pěveckém sboru jistou prestiž a vnímají jeho kulturní postavení v rámci školy i mimo ni.

Druhou nejčastější odpovědí v otázkách 7 a 9, tedy co by studenty motivovalo být součástí pěveckého sboru a jakou výhodou ve sboru vidí, bylo utváření kolektivu, přátel a spolužáci. Celkem se tak vyjádřilo 46 % studentů (viz otázka 7 a 9), kteří by si eventuelně

pomocí pěveckého sboru mohli naplnit potřebu sociálního kontaktu. Každá škola nenabízí mimoškolní aktivity, při kterých by se spolužáci a přátelé mohli scházet nebo tvořit kolektiv mezi ostatními třídami a ročníky.

První výzkumnou otázku si tedy můžeme zodpovědět pozitivně a srovnat výsledky s teoretickou částí, kde jsme si potvrdili motivy z odborné literatury. Nejvíce studenty svitavského gymnázia motivuje potřeba realizace, potřeba sociálního kontaktu a potřeba rodiny a přebírání rodinných tradic.

Výzkumná otázka č. 2:

Mohou se účastnit pěveckého sboru na gymnáziu pouze hudebníci a zpěváci?

Při stanovování této výzkumné otázky jsme se řídili pravidlem, že není nutnost pro účast v pěveckém sboru mít přímo pěveckou zkušenost, být hudebník nebo někde aktivně zpívat. Zpěv jako dovednost se dá naučit, schopnost zpěvu má ale každý člověk jako fyziologickou vlastnost.

49 % dotazovaných v dotazníku uvedlo (viz otázka 3), že si doma zpívají sami pro sebe. I soukromý zpěv v domácím prostředí považujeme jako pěveckou aktivitu, tedy nějakou hudební zkušenost, která by pro pěvecký sbor mohla být přínosem.

Na otázku, zda považují studenti za nezbytné umět zpívat pro účast v pěveckém sboru, dotazovaní odpovídali opačným pohledem, považovali tedy dovednost zpěvu za nezbytnou. Celkem tak odpovědělo 71 % studentů (viz otázka 8). Považujeme za velice důležité, aby se tyto bariéry bouraly a aby studenti brali sborové zpívání jako formu zábavy a relaxace, ne jako formu nutných zkušeností a stresu z výkonů ostatních.

Odpověď na tuto výzkumnou otázku se liší z hlediska teorie a z hlediska výzkumu. Za odpověď můžeme považovat nutnost vyvrátit studentům mylné představy a možná i obavy o školním pěveckém sboru. Pokud je sbor ambiciózní a chce dosahovat velkých úspěchů, je samozřejmě nutná práce a píle, není ovšem nutné, aby nově příchozí členové byli rovnou zkušenými sboristy a zpěváky.

Výzkumná otázka č. 3:

Jaké poskytuje škola zázemí pěveckému sboru?

Poslední výzkumnou otázkou jsme chtěli dojít k výsledku, zda studenti cítí, že by jim škola pomohla nebo připravila dobré zázemí pro jejich mimoškolní účast v pěveckém sboru. Zejména při náročnosti středoškolského studia na gymnáziu a jiných mimoškolních aktivit jsme se dotazovali na možné překážky, které by jim bránily ve sborovém zpěvu.

Nejvíce studentů odpovědělo, že právě nedostatek času by byl velikou překážkou pro aktivní působení ve sboru. Někteří studenti uváděli i velikou náročnost studia a jiných školních projektů. Celkem mělo problémy s časem 32 % dotazovaných (viz otázka 10). Zásadním problémem je výběr mimoškolních aktivit již v útlém věku, spousta studentů tedy při příchodu na gymnázium, ať už víceleté nebo čtyřleté, nějaké mimoškolní aktivity má. V průběhu studia na gymnáziu, kdy se náročnost studia zvětšuje, je obtížné zařadit ještě pěvecký sbor. Proto studenti v otázce, jak by jim mohla škola pomoci, uváděli získání studijního volna, různých úlev, např. v hudební výchově nebo uznávání hudební výchovy. Takových odpovědí bylo celkem 13 % (viz otázka 12).

Jako největší benefit, který by škola mohla sboru poskytnout, považují studenti organizaci a podporu v soutěžích a výletech. Zejména by se rádi za případné sborové úspěchy účastnili soustředění, zahraničních soutěží nebo pěveckých přehlídek. Celkem tak odpovědělo 22 % studentů (viz otázka 12). Dále by také studenti ocenili různá ocenění, pochvaly a vyznamenání za sborové úspěchy. Takových odpovědí jsme zaznamenali 19 (viz otázka 12).

Jak již víme z předchozích kapitol, škola disponuje velkou učebnou hudební výchovy, má vybudované potřebné zázemí pro fungování sboru. Možné zlepšení ze strany školy by mohla být právě finanční podpora ve sborových projektech, jak v rámci ČR, tak i v zahraničních přehlídkách a festivalech. Nabízí se i možná podpora formou přihlížení ke sborovým úspěchům při klasifikaci v hudební výchově a samozřejmě také odměňování a oceňování sborových úspěchů jako příkladnou reprezentaci školy. Na poslední výzkumnou otázku tedy můžeme odpovědět kladně.

ZÁVĚR

Bakalářská práce se zaměřovala na motivaci studentů Gymnázia ve Svitavách. Cílem bylo analyzovat a popsat postoj a motivaci studentů gymnázia ke gymnaziálnímu pěveckému sboru. Výzkumného šetření se zúčastnilo celkem 100 studentů svitavského gymnázia a úspěšným vyhodnocením a interpretací výsledků výzkumu se podařilo naplnit cíl práce, a to popsání motivace studentů pro účast v pěveckém sboru.

Cílem teoretické části práce bylo pomocí odborné literatury definovat, co je to pěvecký sbor, jaké jsou náležitosti založení a vedení sboru na gymnáziu, zařadit pěvecký sbor do kontextu středoškolského studia v rámci školského výukového programu Gymnázia ve Svitavách a také do kontextu Rámcového výukového programu.

Druhým cílem teoretické části bylo definovat obecnou motivaci a dále rozlišit a uvést některé konkrétní motivy studentů v hudebním prostředí. Motivace ve spojení s hudbou je velice rozsáhlé a subjektivní téma, podařilo se ale vybrat nejčastější a důležité motivy, které se často v životech studentů objevují.

Posledním cílem teoretické části práce bylo stručně shrnout historii dvou úspěšných gymnaziálních sborů v okrese Svitavy, kterými byly sbory *Gaudium* a *Iuventus*. Oba sbory aktivně působily na Svitavsku více než 20 let a po dobu působení získaly několik úspěchů jak školních, republikových, tak i celosvětových. Souhrn a stručný přehled o těchto dvou tělesech jsem do práce zahrnul zejména pro inspiraci potenciálních sboristů, které by mohly historické úspěchy *Gaudia* a *Iuventusu* motivovat pro vlastní sborovou iniciativu.

Praktická část měla výzkumný charakter a pomocí dotazníků se podařilo zjistit, co by nejvíc motivovalo studenty pro účast ve sboru. Největším motivem byla právě umělecká činnost, která studenty láká nejen kvalitní výukou hudební výchovy, ale také neustálým šířením hudby a její snadnou distribucí. Hudbu vnímá člověk na každém kroku, ať už v rádiích, na vlastních telefonech díky populárním streamovacím službám, koncertech, festivalech nebo právě v uměleckých školách a při výuce hudební výchovy.

Velikým motivačním faktorem nebyla pouze umělecká činnost a samotná hudba, studenti by se rádi takové mimoškolní aktivity rádi věnovali i kvůli spolužákům, kamarádům a rádi tvořili nový kolektiv nebo udržovali a rozvíjeli ten stávající.

Přínosem práce pro čtenáře a budoucí učitele hudební výchovy vidím právě ve vyhodnocení části výzkumu, týkající se pohledu studentů na nezbytnost ovládní zpěvu jako dovednosti pro účast v pěveckém sboru. Středoškolský sbor má primárně sloužit jako forma zábavy a relaxace od studia, kde nejsou důležité jednotlivé pěvecké výkony a zkušenosti. V teoretické části jsme si popsali zpěv jako schopnost každého člověka, zpěv jako dovednost se tedy každý může do určité míry naučit a nemělo by se jednat o talentovou soutěž. Zodpovědností nejen školy, ale i učitele hudby nebo sbormistra je, aby studentům vytvořili dostatečně příjemné a přátelské prostředí pro rozvíjení jejich pěvecké záliby.

Souhrn

Bakalářská práce se zabývá motivací studentů gymnázia pro účast v pěveckém sboru. První část práce obsahuje informace o pěveckém sboru, náležitostech vedení pěveckého sboru na gymnáziu, zařazuje pěvecký sbor do kontextu středoškolského studia a uvádí jeho naplnění cílů a kompetencí z Rámcového výukového programu. Dále se zabývá obecnou motivací a jednotlivými motivy pro hudební činnost studentů. V závěru teoretické části práce shrnuje nejvýznamnější úspěchy dvou úspěšných gymnaziálních sborů v okrese Svitavy, které slouží jako inspirace pro nové sboristy.

Praktická část práce se za pomoci dotazníkového šetření věnovala výzkumu přímo u studentů Gymnázia ve Svitavách a měla za cíl analyzovat jejich motivaci pro sborové zpívání a celkový pohled na pěvecký středoškolský sbor.

Cílem bylo zodpovědět předem dané výzkumné otázky týkající se motivace studentů pro sborové zpívání, jejich pohled na pěvecký sbor a také pohled na zázemí pěveckého sboru poskytovaného školou.

Klíčová slova

Motivace, pěvecký sbor, dotazník, středoškolský sbor, historie, Svitavy, žák

Summary

The bachelor thesis deals with motivation of grammar school students for participating in grammar school choir. First part of the thesis includes information about choir, necessities of leading a grammar school choir, classifies choir to the context of grammar school studies and states its fulfillment of objectives and competences from RVP. It also deals with general motivation and individual motives for students' musical activities. In the conclusion of the theoretical part of the thesis, it summarizes the most significant achievements of two successful high school choirs in the Svitavy district, which serve as inspiration for new choir members.

The practical part of the work, with the help of a questionnaire survey, was devoted to research directly among the students of the Gymnasium in Svitavy and aimed to analyze their motivation for choral singing and the overall view of the high school choir.

The aim was to answer pre-given research questions regarding students' motivation for choir singing, their view of the choir and also a view of the background of the choir provided by the school.

Key words

Motivation, choir, questionnaire, high school choir, history, Svitavy, student

Seznam použitých zkratk

z lat.	z latiny
FAPS	Festival amatérských pěveckých sborů
CD	kompaktní disk
např.	například
SKS	středisko kulturních služeb
ŠVP	školní vzdělávací program
RVP	rámcový vzdělávací program
ČSFD	Česko-slovenská filmová databáze
ČR	Česká republika
tj.	to je

Seznam použité literatury

1. Základní disciplíny práce s pěveckým sborem. In: KOLÁŘ, PaedDr. Jiří, PhDr. Josef ROB a Ivana ŠTÍBROVÁ. *Sborový zpěv a řízení sboru I.* Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1983, s. 5-84.
2. HRABAL, Vladimír, František MAN a Isabella PAVELKOVÁ. Psychologické otázky motivace ve škole. 2., upr. vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1989. Knižnice psychologické literatury. ISBN 80-042-3487-9.
3. POLEDŇÁK, Ivan. ABC stručný slovník hudební psychologie. Praha: Supraphon, 1984. ISBN 02-008-84.
4. *Pěvecký sbor Gaudium*. **Burešová, Věra a Dvořák, přemysl**. Svitavy : autor neznámý, 2003. stránky 10-13.
5. Kronika pěveckého sboru Gaudium Svitavy 1992-2009. Svitavy : autor neznámý, 2009.
6. Gymnázium Svitavy. [Online] 2022. <https://www.gyoa.svitavy.cz/tridy/>.
7. BUREŠOVÁ, Věra. *Iuventus 20-08*. Svitavy: Pěvecký sbor Iuventus, 2008. ISBN 978-80-254-3402-4.
8. Doc. dr. Luboš Klimeš, CSc. Iuventus Svitavy 10 let. [autor knihy] Burešová Věra a Jan Dvořák. Svitavy : Iuventus Svitavy, 1998, str. 7.
9. Olympiáda sborového zpěvu. České sbory. [Online] 2004. <https://www.ceskesbory.cz/01-01-clanek.php?id=117>.
10. *Oslava jídla, pití a erotiky, podmanivá Carmina Burana*. Navrátilová, Magdalena. 2005, Noviny Svitavska, str. 8.
11. Výstava o Bohumilu Hrabalovi a vystoupení souboru IUVENTUS v Kolumbii. *České listy*. 2006, 7(9), 1. ISSN 1213-1784.

12. IUVENTUS zpívá v Argentině. Svitavský deník. Svitavy, 2009, 18, 1. ISSN 1802-0976.
13. NÁDVORNÍKOVÁ, Iveta. Pěvecký sbor Iuventus ze Svitav letí do Argentiny na mezinárodní festival. Svitavský deník. Svitavy, 2009, 18, 1. ISSN 1802-0976.
14. Kronika pěveckého sboru Iuventus Svitavy. Svitavy, 2013.
15. DVOŘÁK, Přemysl. BUREŠOVÁ, Věra. *Iuventus 20-08*. Svitavy: Pěvecký sbor Iuventus, 2008, s. 8. ISBN 978-80-254-3402-4.
16. 1. ročník Festivalu amatérských pěveckých sborů. Svitavy: Dalibor Svitavy, 1994.
17. CHRÁSKA, Miroslav, 2016. *Metody pedagogického výzkumu: základy kvantitativního výzkumu. 2., aktualizované vydání*. Praha: Grada. Pedagogika (Grada). ISBN 78-80-247-5326-3.

Internetové zdroje:

Olympiáda sborového zpěvu. *České sbory* [online]. 2004 [cit. 2022-06-08]. Dostupné z: <https://www.ceskesbory.cz/01-01-clanek.php?id=117>

PECHANCOVÁ, Renata. Spolupráce se ZUŠ Žiar nad Hronom [online]. 2018, 1 [cit. 2023-04-08]. Dostupné z: <https://www.zussvitavy.cz/clanek/spoluprace-se-zus-ziar-nad-hronom-10>

KORBÁŘOVÁ, Květuše. Jsme téměř rodinní přátelé, říká Karel Sax [online]. 2012, 1 [cit. 2023-04-08]. Dostupné z: https://svitavsky.denik.cz/zpravy_region/jsme-temer-rodinni-pratele-rika-karel-sax-20121227.html

Školní vzdělávací program čtyřleté gymnázium, osmileté gymnázium-vyšší stupeň: NA CESTĚ [online]. Svitavy, 2011 [cit. 2022-12-30]. Dostupné z: https://gyoamy.sharepoint.com/:w:/g/personal/zk01_gy_svitavy_cz/EZJ_-o3WANNJs9GIKyRtdHUBIXPRVF8iO80S3HuJwG_f7g?e=cMtlMc

Rámcový vzdělávací program pro gymnázia [online]. Praha: MŠMT [cit. 2023-04-18]. Dostupné z: <https://www.msmt.cz/vzdelavani/stredni-vzdelavani/ramcove-vzdelavaci-programy.,s.8-53>.

Pomáda [online]. Česko-slovenská filmová databáze [cit. 2023-04-30]. Dostupné z: <https://www.csfd.cz/film/16442-pomada/prehled/>

Seznam grafů

Graf č. 1: Věnujete se hudbě?.....	38
Graf č. 2: Věnuje se Vaše rodina hudbě, zpěvu nebo jiným kulturním aktivitám?.....	39
Graf č. 3: Věnujete se zpěvu?.....	39
Graf č. 4: Pokud se věnujete zpěvu, jaký jste hlas?.....	40
Graf č. 5: Navštěvovali jste sbor na základní škole?.....	41
Graf č. 6: Uvítali byste na Vaší škole fungování pěveckého sboru?.....	41
Graf č. 7: V čem vidíte jeho výhody?.....	42
Graf č. 8: Myslíte si, že je nezbytné umět zpívat pro účast v pěveckém sboru?.....	43
Graf č. 9: Co by Vás motivovalo ve sboru fungovat?.....	44
Graf č. 10: Co by naopak bylo překážkou pro účast ve sboru?.....	45
Graf č. 11: Chtěli byste být součástí pěveckého sboru na Vaší škole?.....	45
Graf č. 12: Jak by Vám mohla škola pomoci s motivací pro účast ve sboru?.....	46

PŘÍLOHY

Seznam příloh

Příloha č. 1: Přepis dotazníku v elektronické podobě

Příloha č. 1: Přepis dotazníku v elektronické podobě

DOTAZNÍK

Pěvecký sbor na gymnáziu

Dobrý den,

jmenuji se Adam Navrátil a studuji Pedagogickou fakultu na Univerzitě Palackého v Olomouci. Ve své bakalářské práci se věnuji motivaci studentů gymnázia pro účast v pěveckém sboru. Prosím tedy o vyplnění následujícího dotazníku, který mi velice pomůže k dosažení výsledku mého výzkumu. Děkuji.

DOTAZNÍK JE ZCELA ANONYMNÍ.

Otázka č. 1 Věnujete se hudbě?

- a) Ano
- b) Ano, ale pouze ve škole
- c) Ne

Otázka č. 2 Věnuje se Vaše rodina hudbě, zpěvu nebo jiným kulturním aktivitám?

- a) Někdo z naší rodiny je muzikant nebo zpěvák
- b) Někdo z naší rodiny je učitelem hudby
- c) Někdo z naší rodiny aktivně navštěvuje kulturní akce
- d) Ne, Nevěnuje
- e) Jiná...

Otázka č. 3 Věnujete se zpěvu?

- a) Ano, zpívám ve sboru nebo v jiném hudebním tělese.
- b) Ano, zpívám sólově.
- c) Pouze doma a sám pro sebe.
- d) Už ne.
- e) Ne.

Otázka č. 4 Pokud se věnujete zpěvu, jaký jste hlas?

- a) Soprán

- b) Alt
- c) Tenor
- d) Bas
- e) Nevím

Otázka č. 5 Navštěvovali jste sbor na základní škole?

- a) Ano
- b) Ne

Otázka č. 6 Uvítali byste na Vaší škole fungování pěveckého sboru?

- a) Ano
- b) Ne
- c) Nevím

Otázka č. 7 V čem vidíte jeho výhody?

- a) Reprezentace školy
- b) Odpočinek od studia
- c) Umělecká činnost
- d) Utváření kolektivu
- e) Jiná...

Otázka č. 8 Myslíte si, že je nezbytné umět zpívat pro účast ve sboru?

- a) Ano
- b) Ne

Otázka č. 9 Co by Vás motivovalo ve sboru fungovat?

- a) Rád zpívám
- b) Naučit se zpívat
- c) Přátelé, spolužáci
- d) Koncerty, soutěže a úspěchy
- e) Osobní úspěchy a zviditelnění
- f) Odpočinek od studia
- g) Psychická a duševní hygiena
- h) Jiná...

Otázka č. 10 Co by naopak bylo překážkou pro účast ve sboru?

Napište jedno nebo více slov...

Otázka č. 11 Chtěli byste být součástí pěveckého sboru na Vaší škole?

- a) Ano
- b) Ne
- c) Nevím

Otázka č. 12 Jak by Vám škola mohla pomoci s motivací pro účast ve sboru?

Napište jedno nebo více slov...